

Samvirke

NR. 7. 1958

15. APRIL

Drejer det sig om penge-

ORDNINGEN MED PRISTALSREGULERET ALDERDOMSOPSPARING

er så indviklet – kan De ganske kort fortælle, hvad den går ud på? EN 20-ÅRIG.

♣ *Den er såmænd slet ikke så indviklet endda – i hvert fald ikke i hovedtrækkene, og dem vil vi meget gerne give Dem her:*

Enhver mellem 18 og 52 år kan oprette konto for pristalsreguleret aldersopsparing – en såkaldt indekskonto. Man tegner sig for 1, 2, 3 eller 4 kontrakter à 524 kr. (nemlig 500 1956-kroner reguleret efter julipristallet 1957), altså

maksimum 2096 kr. (et ægtepar maksimum 8 kontrakter, 4192 kr.). Dette beløb (fra 524–4192 kr.) får man udbetalt årligt fra det 67. år i en årække, der varierer fra 10–15 år efter kontohaverens ønske og valg.

For at opnå disse udbetalinger skal De indtil Deres 67. år betale en årlig „præmie“, d.v.s. i løbet af året på Deres indekskonto indbetale et beløb, der bestemmes af tegningsbeløbets størrelse, af antallet af udbetalingsår og af Deres alder i tegningsåret.

Eksempel: Ved tegning af 4 kontrakter, 2096 kr., med udbetaling over f. eks. 15 år

skal der for personer på 20, 30, 40 og 50 år
årligt indbetales henholdsvis ca. 210, 330, 550 og 1060 kr.

Særlige fordele ved denne form for opsparing:

STATEN yder sin medvirken til ordningen ved et „dyrtidstillæg“ (det såkaldte indekstillaæg), som sammen med ens egne pristalsregulerede indbetalinger sikrer, at det tegnede kontraktbeløb har samme købekraft på udbetalingstidspunktet som på tegningstidspunktet. (Statens indekstillaæg, der i øvrigt ikke gives til tjenestemænd, bevirker et mindre fradrag i folkepensionen, som jo imidlertid også er pristalsreguleret).

BANKEN giver Dem ikke alene højeste indlånsrente, som for tiden er 5 %, men De får tillige en overrente på $\frac{1}{2}$ %, altså i alt $5\frac{1}{2}$ % af Deres penge, og da ovennævnte indbetalingers størrelse er udregnet efter den i loven fastsatte rente på $3\frac{1}{2}$ %, bliver det muligt for banken ikke blot at forhøje udbetalingsbeløbet, men også at forlænge den 10–15 årige udbetalingsperiode ud over det aftalte antal år.

Eksempel: En 20-årig ønsker udbetalt 524 kr. årligt i 15 år efter det 67. år. (Det er naturligvis her nødvendigt at regne med, at rente og pristal holder sig uforandret).

Indbetaling pr. år	kr. 52,32
I alt indbetales i hele opsparingsperioden	kr. 2.459,00
+ bankens renter	kr. 14.797,00
I alt til disposition	kr. 17.256,00

som nu kan udbetales med 953 kr. pr. år i godt 18 år i stedet for 524 kr. i 15 år.

Kontohaveren har til enhver tid fuld rådighed over kontoens indestående, men skal ved udbetaling naturligvis betale skat af udbetalte beløb.

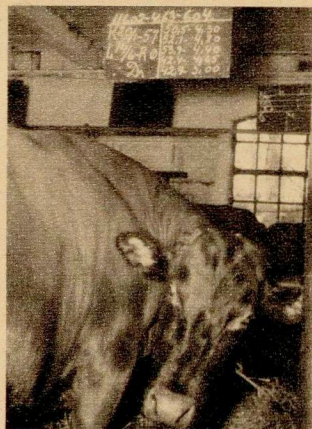
Der kan ikke være tvivl om, at sådanne udbetalinger fra en indekskonto til sin tid vil være et kærkomment supplement til pensionen eller anden indtægt.

I øvrigt: Kom ind i banken og tal med os om det.

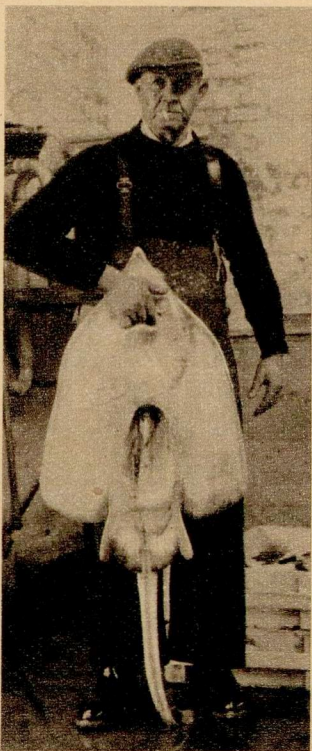
tal med

ANDELSBANKEN

RUNDT

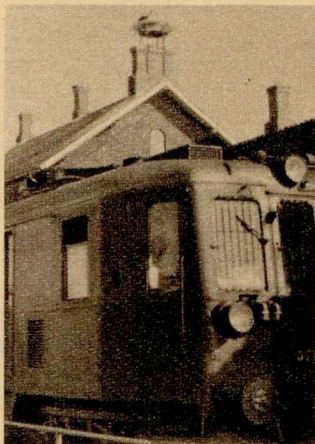
FORNEMT MUH. - Det er ikke et helt almindeligt muh, der her sendes fotografen. Det kommer nemlig fra Danmarks bedste ko, der står på godset Thurebyholm på Sjælland. Tavlen over koen fortæller, at „Nomer 9“ i 1957 ialt ydede 11.602 kg mælk med en gennemsnitsfedtprocent på 4,63.

SVØMMENDE SKADE. - Skaden er - som mundheldet siger - ikke altid en fugl. Her er den en fisk! Det er en rokkeart, der bærer dette navn, og på denne årstid landes mange på vestkysten. Skønt den er en fin spisefisk, ses den aldrig i danske forretninger. Til gengæld er den meget efterspurgt i Italien, hvortil så at sige hele vor fangst går.

OMVANDRENDE REKLAME. - Faste-lavn fandt to drenge i Vedsted ved Ribe, Martin og Kjeld Andreassen, på, at de ville reklamere for FDBs varer. Og det skete på den festlige måde, som ses på billedet her med direkte opfordring til at købe Brugsens varer.

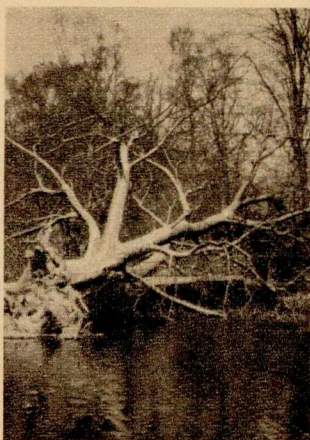
UROLIG STORKEREDE. - Hvert år slår et storkepar sig ned ovenpå jernbanestationen i Skørn. Den stærke togtrafik generer overhovedet ikke parret. Det sker ovenikøbet jævnligt i de tidlige morgentimer, at storkene promenerer mellem skinnerne, så de er ved at blokere toggangen.

FORSIDEN

For masser af børn er børnehaven det første bekendtskab med verden udenfor hjemmet. Endnu er livet leg - men legen har her en mission udover det at beskæftige barnet. Gennem legen kaldes på initiativ og lyst til at skabe, på evnen til at omgås andre og til at virke i fællesskab. Livet stiller store krav til alle, og jo før barnet vokser ind i disse krav, des mere naturlig og forståelig finder barnet dem.

GAMMEL FÆRGE LÆGGER OP. - I over 20 år har der været forhandlet om at få en bro over Egersund i Sønderjylland, og nu ser det ud til at lysne for planerne. Færgeren her er en af Danmarks ejendommeligste, idet den trækkes fra bred til bred af en jernkæde. Brister den - og det er sket flere gange - driver færgen hjælpeløst om!

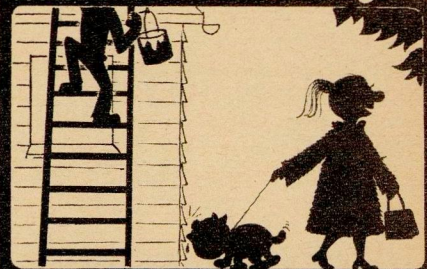

KÆMPEPOPPEL VÆLTET. - Danmarks største poppeltræ, der stod ved Spanagergård på Sjælland, er væltet af vinterens smeltevand. Træet var over 25 meter højt og havde ved jorden en omkreds på 5 meter.

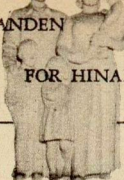
TRÆ I PLASTIC. - Junchers Savværk i Køge har i vinter gennemprøvet en ny måde at opbevare træ på. Det pakkes ind i plastic, der derefter svejses sammen, så træet er lukket luft- og vandtæt inde. Det er billigere end at bygge lagerrum.

Sådan kan det gå!

Det er ikke altid, forandring fryder... derfor var det et held i uheld, at ansvaret var dækket af en god forsikring: En fordelagtig HUSSTANDSFORSIKRING i Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring. Den omfatter nemlig familieansvarsforsikring og dækker tillige indbo, rede penge, cykler m.v. mod brand, tyveri og vandskade.

fordelagtig
forsikring

KREDIT TIL TOP-PRIS

AFBETALINGSKONTRAKTER og de tuber, man køber tandpasta i, minder i flere henseender om hinanden: smukt formede, med et indhold, det er svært at vurdere, dyrere end man tror – og temmelig uundværlige, hvis man altså vil børste tænder i tandpasta eller anskaffe sig en vare, inden man har alle pengene.

Det sidste er for mange noget endnu mere naturligt end det første, og det ligger uden for denne artikels ramme at filosofere over det mere eller mindre samfundsgavnligt heri. For mange erhvervsdrivende, f. eks. landmænd, der anskaffer en maskine, er afbetalingsformen tilmed en nødvendighed.

DET samme kan man imidlertid

ikke sige om de renter og finansieringsomkostninger, mange afbetalingskontrakter fastsætter. At man må betale renter, når man får kredit, er jo i sin orden, men de rentesatser, adskillige firmaer betinger sig af restbeløbet, er efterhånden af en sådan størrelse, at ordet udnyttelse er ved at falde en på læben. Vi vil her nøjes med at betragte handelen med landbrugsmaskiner, men det skal ikke forstås således, at vi mener, denne branche er den eneste, hvor afbetalingshandelen har udartet.

15–20 pct. tillæg til restgælden er nu noget ganske ordinært ved køb af f. eks. en traktor, og det lumske ved sagen er, at sælgeren meget sjældent taler rent ud af posen og siger 18½ pct. eller hvad det nu er for et tal, hans firma har valgt som udtryk for sin menneskekærlighed. Næh, man får f. eks. at vide, at renten er 8–9 pct. eller noget i den retning, og hvis man ikke holder ørene stive, opdager man først for sent, at det er af hele restbeløbet – lige til sidste jante er betalt. Hvilket normalt betyder, at den effektive rente beløber sig til det dobbelte af den angivne procentsats.

ENDNU vanskeligere at overskue bliver situationen naturligvis, når veksler, diskonto, provision, finansieringstillæg, omkostninger og lignende begreber blandes ind. Bladet *Husmandshjemmet* dokumenterer et sådant tilfælde. Køberen udbetalte her 3500 kr. kontant på en maskine til 7500 kr. og forpligtede sig til at afdrage restgælden (4000 kr.) over 2 år med lige store afdrag pr. måned. Finansieringen ordnedes her med veksler, og de samlede finansieringsomkostninger blev 704 kr.

En nærmere udregning viser, at dette beløb svarer til en effektiv rente på ca. 15 pct. p.a. Heraf fik banken, som diskonterede vekslerne, 7⅝ pct. plus provision, stempel- og portoudgifter. Resten gik i sælgerens lomme som en slags „risikogodtgørelse“. At han på forhånd havde afvist en almindelig kreditydelse mod pant i køberens ejendom, er under disse omstændigheder ikke svært at forstå.

ADSKILLIGE landmænd er som sagt kommet af med en endnu større rente, men det er jo en ringe trøst. Sagen er nemlig, at

de 15 pct. stærkt nærmer sig det dobbelte af, hvad de pågældende kunne nøjes med.

Dansk Landbrugs Andels-Maskinindkøb tager således ved afbetalingssalg en effektiv rente af restgælden på 8 pct. p.a. uden finansieringstillæg af nogen art derudover. Ved den handel, Husmandshjemmet omtaler, ville det samlede rentetillæg derfor blive 360 kr. efter DLAMs betingelser – altså 344 kr. mindre end den samme kredit kostede køberen ved handelen med det private firma.

Eksemplet giver anledning til at understrege, at man bør orientere sig lige så grundigt om de finansieringsmæssige som om de tekniske problemer, inden man går til at handle maskiner. Sider man først med slutsedlen foran sig, kan det være næsten umuligt for en køber at regne ud, hvilken rente, han i virkeligheden kommer til at betale, og *har* han skrevet under, vil han konstatere, at det er næsten lige så svært at få ændret en afbetalingssalgsskema som det er at putte tandpastaen tilbage i tuben, hvis man opdager, at det egentlig er mere tube end tandpasta, man har betalt for.

Før moralisk hjælpekasse nu moderne storhandel

LANDETS første brugsforeninger var nærmest en form for moraliske hjælpekasser, hvis man skal tro, hvad *Illustreret Tidende* skrev i 1868–69:

„Brugsforeninger eller husboldningsforeninger hører ind i den række af foranstaltninger,

som man i vore dage har iværksat for at lette arbejderklassens materielle kår og derved hæve dens moralitet. Det er en gammel erfaring, at arbejderen i de tider af året, når fortjenesten er ringe eller slet ingen, lever på kredit; købmanden, der betror ham varer, ved, at han løber en risiko, og for nogenlunde at sikre sig mod eventuelle tab, leverer han mangan gang slette varer til høje priser, ligesom også mål og vægt ej sjældent giver skellig grund til klage. Arbejderen, der tit på denne måde synker dybere og dybere i gæld, taber tilsidst modet, søger sin trøst i berusende drikke, og for-dærvet på sjæl og legeme ender han i et liv, hvor det ædleste og bedste i mennesket er gået til grunde, og kun det dyriske i sin uhyggeligste skikkelse blevet tilbage. Tanken med brugsforeninger er at dræbe kreditsystemet, skaffe gode varer til jævne pri-

ser, sikre køberen ordentlig mål og vægt og lade ham få del i det udbytte, handelen giver“

Ja, det var dengang. Men de handelsprincipper, som brugsforeningerne i de følgende år blev bygget op på, rakte længere end til hjælpekestadiet, og der var brug for dem ikke blot blandt arbejderne, men i hele den brede befolkning. De danske brugsforeninger har jo nu op mod en halv million medlemmer fra alle befolkningslag, og med en omsætning pr. medlem på et par tusinde kroner fordelt på mange varearter, er man jo noget længere end de første brugsforeningstiftere, der iflg. *Illustreret Tidende* gerne begyndte med et brødsalg:

„Brødet sælges til stedets sædvanlige priser, og udsalget besørges uden godtgørelse af et eller flere af foreningens medlemmer på visse tider af dagen. Men da brødet indkøbes i større

kvantiteter, vil det let erholdes til billigere pris end det udsælges. Ved det således indvundne overskud vokser driftskapitalen, og man vil på den måde snart kunne udvide forretningen til flere genstande, indtil man endelig kan åbne et fuldstændigt udsalg.“

Vi har nu i Danmark næsten 2300 brugsforeningsbutikker, hvor man kan købe næsten alt. Det slog til, hvad *Illustreret Tidende* for 90 år siden sluttede sin artikel om den nyopdukkede brugsforeningsbevægelse med:

„Den første brugsforening i Danmark blev dannet i Thisted 1866 under kraftig medvirken af pastor Sonne, der havde omfattet sagen med stor kærlighed; han arbejdede for den i tale og i skrift, og allerede har eksemplet fra Thisted virket så godt, at der opstår lignende foreninger trindtom i købstad og på land.“

Smør eller margarine

Få nationer – sikkert kun hollændere og nordmænd – spiser så meget fedtstof som danskerne. Og så er det endda ikke fortrinsvis vort eget smør, vi svælger i: I 1956 brugte hver dansker gennemsnitligt knap 9 kg smør, men 20 kg margarine, og det samlede fedtstofforbrug

satte alle tiders rekord. I den allersidste tid er det, især takket være prisfaldet, lykkedes at presse smørforbruget op på 10 kg i gennemsnit – men det er stadig langt fra forholdene under den anden verdenskrig, da vi hver brugte 17–18 kg smør årligt, og da margarine jo til gengæld ikke var til at opdrive.

I disse tal afspejles en lang og sejt kamp mellem de to fedtstoffer – en kamp, der har været, lige siden franskmænden *Mège-Mouriez* i 1870 begyndte at fremstille margarine. Og kampens våben har naturligvis først og fremmest været priserne.

Både før den første verdenskrig og i mellemkrigsårene har smørprisen ligget på omkring det dobbelte af margarineprisen, men efter den anden verdenskrig har der været perioder, hvor smør kostede tre gange så meget som margarine. Det har skadet smørsalget her i landet – og især i andre lande, hvor de tre fjerdedele af den danske smørproduktion jo skal afsættes. Selv de velstående amerikanere spiser langt mindre smør, end de tidligere gjorde. – Men nu er prisforholdet jo igen forrykket, denne gang til fordel for smør, og det skulle være mærkeligt, om ikke

dette vil få indflydelse på forbrugets sammensætning.

Kampen går således videre på fedtstoffronten – men der er ganske bestemte regler for slagets gang. Vidste De f. eks., at det er strengt forbudt at reklamere for margarine med ord (selv udenlandske ord), der er hentet fra mejeri og landbrug? Det er også forbudt at blande margarine og smør og at fremstille margarine med mere end 3 pct. smørfedt (medens smørret indeholder 80–85 pct. smørfedt) – alt sammen for at beskytte smørret i konkurrencen med det billigere industriprodukt.

Flere varer med nordisk marked

NORDISK ANDELSPORBUND, som jo er oprettet af brugsforeningsbevægelserne i hele Norden, er et af de bedste udtryk for, at det nordiske samarbejdes tanke har en bred, folkelig tilslutning. Men hvis man ønsker at føre samarbejdet videre, f. eks. ved en fælles nordisk produktion på

brugsforeningsgrundlag, så vil man i mange tilfælde møde uoverstigelige hindringer i form af restriktioner, påpeger den svenske fællesforening, *Kooperativa Förbundet*, i en udtalelse om nordisk samarbejde.

I forbindelse med markedsplanerne anbefaler den svenske

fællesforening, at man udvider vareområdet i den fælles nordiske, frie samhandel til at omfatte også landbrugs- og fiskeriprodukter, og at de nordiske lande tilstræber en ensartet monopollovgivning og en arbejdsdeling på forskningens og uddannelsens områder.

Direktør Robert Stærmose.

Fra Danmarks til Pakistans andelsbevægelse

MANGE af de såkaldte underudviklede lande sætter i høj grad deres lid til andelsbevægelsen under den store og krævende opgave at organisere det økonomiske opsving. Den stærke interesse for de internationale andelskursus i Danmark er et udtryk herfor. Og endnu et vidnesbyrd finder man deri, at en af den danske andelsbevægelses erfarne folk nu hentes til Asien for dér at yde et bidrag til det økonomiske udviklingsprogram.

Direktør *Robert Stærmose* er via Geneve rejst til Lahore, Pakistans hovedstad, hvor han – med orlov fra FDB – skal være rådgiver for landets regering med henblik på oprettelsen af en andelsskole. Stærmose, der i en årrække har været lærer ved Andelsskolen herhjemme og forstander for Støvring folkehøjskole, senere direktør for Durisolfabrikken i Nørresundby og salgsdirektør for Tectum A.m.b.A., har både de pædagogiske erfaringer og den admini-

strative indsigt, som den nye stilling i Pakistan forudsætter.

Denne stilling er oprettet under FNs tekniske bistandsprogram; direktør Stærmose udsendes af Det internationale Arbejdsbureau i Geneve, og han er indstillet til posten gennem det danske socialministerium af Andelsudvalget og FDB. Man kan regne med, at han vil få hænderne fulde i Pakistan, hvor befolkningen først nu skal til at hæve sig op over det mest primitive, økonomiske stade. Der er 82 millioner indbyggere i landet, og 90 procent af dem ernærer sig ved et efter europæiske forhold meget tilbagestående landbrug.

Det er klart, at der i et sådant land består uhyre store økonomiske og sociale problemer – som yderligere forstærkes derved, at Pakistan jo både er en ny stat og en splittet stat. Da Indien i 1947 blev delt – på grund af de skarpe religiøse modsætninger mellem hinduer

og muhammedanere – blev Pakistan den mindste af de to nye statsdannelser, og landet er adskilt i en østlig og en vestlig del med meget forskelligartede befolkninger.

Delingen gav anledning til vældige folkevandringer – ca. 10 mill. mennesker er flyttet – og dette har alvorligt skadet den andelsbevægelse, som allerede gennem de sidste 60–70 år var vokset op i det vestlige Pakistan, men som nu delvis har måttet nyorganiseres. Direktør Stærmose vil få sin store opgave hermed, idet der ved siden af selve andelsskolen for embedsmænd og virksomhedsledere er planer om at oprette et andelsforskningsinstitut samt et center for andelsoplysning for den brede befolkning. Og foruden de andelsopgaver, som vi så godt kender herhjemme fra, vil den pakistanske andelsbevægelse i de kommende år også blive stillet overfor at løse de meget vanskelige jordfordelingsproblemer.

Frihed - med 1337 indskrænkninger

1337 pris aftaler m. v. stækker for tiden konkurrencen indenfor det danske erhvervsliv, oplyser monopoltilsynet – plus naturligvis de sikkert mange aftaler, som myndighederne ikke kender noget til.

Hele denne dyng af aftaler er jo meget blandet gods. Den

ene kan være truffet mellem en lille købstads damefrisører og får dem til at holde ensartede priser for ondulering eller hårvask. Den næste i rækken kan berøre f. eks. hele handelen med olieprodukter, altså en årlig milliardomsætning. Men alle de 1337 registreringer hos mono-

poltilsynet har det tilfælles, at de sikrer højere varepriser, end der ville råde under fri konkurrence. Og når det private erhvervslivs udøvere har en tilbøjelighed til at kalde sig selv frie og selvstændige, må man altså svare: Ja vist, bare med 1337 indskrænkninger!

STABELAFLØBNING I FLASKER

Hos 73-årig
flaskeskipper
på Orø,
der lærte
kunsten af
russisk matros.

SKIBE i en flaske! Det klinger af saltvand og eventyr; man aner en atmosfære af tjære og forsorent sømandsliv. Og fremfor alt undrer man sig over, hvordan i al verden disse miniature vand- og landskaber med maritim øjenlyst i form af mangemastede skibe har kunnet opstå indeni dette glashylster.

Skibe i flasker er en ældgammel sømandsspøg. På fortidens lange sejlture havde flasker en tilbøjelighed til at blive tomme og tiden lang. Disse ting kombineret med lidt fingerfærdighed var hoved-råstofferne ved fabrikation af flaskeskibe, der kunne anvendes som foræring til ventende der-

hjemme eller som handelsvare til at sørge for ny forsyning af flasker, som efter vel overstået tømning kunne opstå som nye flaskeskibe.

Kunsten at bygge skibe i flasker er ved at uddø. Tomme flasker er der ganske vist nok af, men søfolk nu om stunder er et travlt folkefærd med stram timeplan, og fremfor alt er ikke blot sejlskibene så at sige forsvundet, men også det, man for et par generationer siden forstod ved elementær sømandskundskab – ja, elementær drengeviden. For dengang – det påstår i hvert fald den 73-årige flaskeskipper

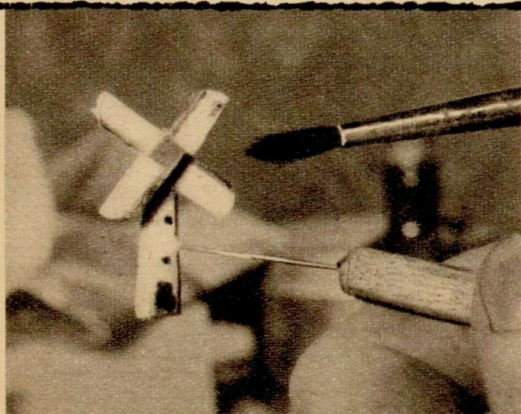
H. C. Mejer på Orø – kunne enhver dreng med respekt for sig selv kende forskel på ikke blot en bark, en brig en skonnert o. s. v., men han vidste skam også, hvad de forskellige sejl, ræer og andet i masterne dinglende hed.

Og denne viden er til syvende og sidst en betingelse for at kunne bygge skibe i flasker. Hele effekten beror jo på, at man ser en skude med et fletværk af en vajende puslespils-overbygning. En ganske almindelig damper med skorsten vil her virke lige så uimponerende som en slæde i Lapland.

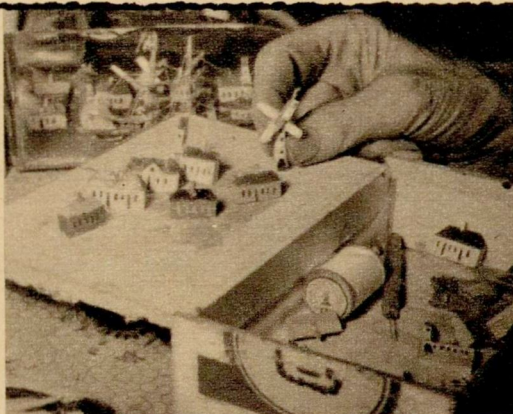
Hvis De har lyst til at give Dem i kast med bygning af flaskeskibe, viser flaskeskipperen på Orø i disse billeder, hvordan man bærer sig ad.

Flasken skal naturligvis være af klart glas. Som træsort anbefales birk, der er blødt at skære i uden tilbøjelighed til at flække. Værktøjet er løvsav og en ganske almindelig lommekniv plus et par tynde pensler og nogle stykker ståltråd. Man starter med at male den ene side af flasken blå indvendig – det skal være hav og himmel. En klat kit anbringes ovenpå det blå, modelleres med tynde træpinde og males, så det illuderer bølgegang samt et bakket landskab, hvorpå huse af træ fastlimes.

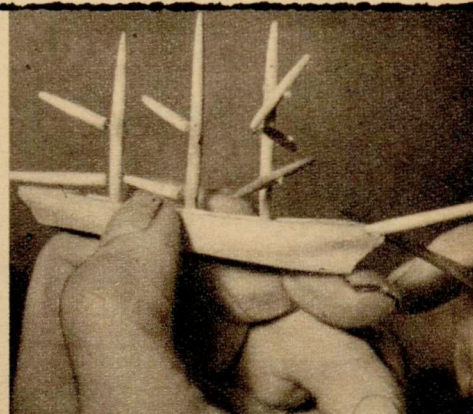
Nu skal skibet i flasken. Modellen er naturligvis lavet helt færdig i forvejen; masterne tages op af hullerne, lægges langs dækket, så det hele kan glide gennem flaskehalsen. Skibet limes fast på bølgerne, og når limningen er tør, trækkes forsigtigt i et system af sytråde, hvorved masterne kommer på højkant og glider på plads, hvor en klat lim sikrer dem varig ophold. Tilbage er så blot at forankre sytrådsystemet i flaskens prop eller – hvilket gør modellen særlig raffineret – at brænde sytrådene over med en glødende strikkepind, hvorved fjernes enhver antydning af, hvordan kunsten er foretaget.

Til et rigtigt flaskeskibs-landskab hører en vejrmølle. Her er den ved at få en gang maling, spiddet på en syl, så der ikke kommer finger-mærker på den.

Op af cigaræsen dukker en miniature-by frem: huse med rødt tag og kviste, kirker, møller o. s. v., klar til at blive limet fast i næste flaskeskibs-landskab.

Lommekniven er ved at file lidt af bovsprydet, inden bliver endelig godkendt og går til maling. Dette er i en tremastet skonnert.

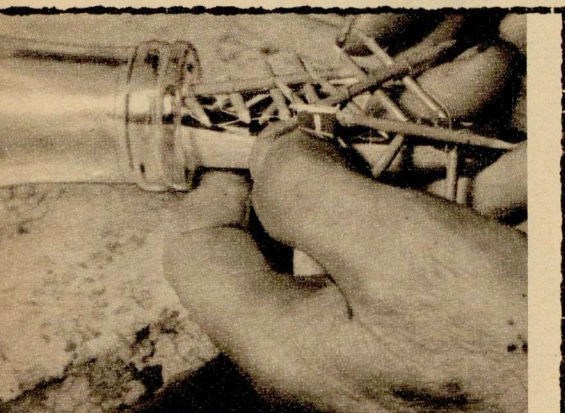

FLASKESKIBE OG MODELSKIBE

Flaskeskipper H. C. Mejer på Orø midt i Isefjorden har bygget så mange flaskeskibe, at han slet ikke har tal på dem. Alene hos venner på den lille ø står et halvt hundrede. Kunsten lærte han som ung sømand af en russisk matros, og han har troligt bygget siden. Ikke blot flaskeskibe, men også modeller som den, han herover sidder med. Det er Orø-færgen „Margrethe“.

Mejers liv har iøvrigt formet sig efter bedste drengebogs-mønster. Som forældreløs Christianshavnerdreng kom han som 5-6 årig i pleje ude på landet; fik flere prygl end mad og stak som konfirmeret af med en skude.

Nu har han lagt op på Orø – med Isefjorden udenfor sine vinduer og flaskeskibe indenfor!

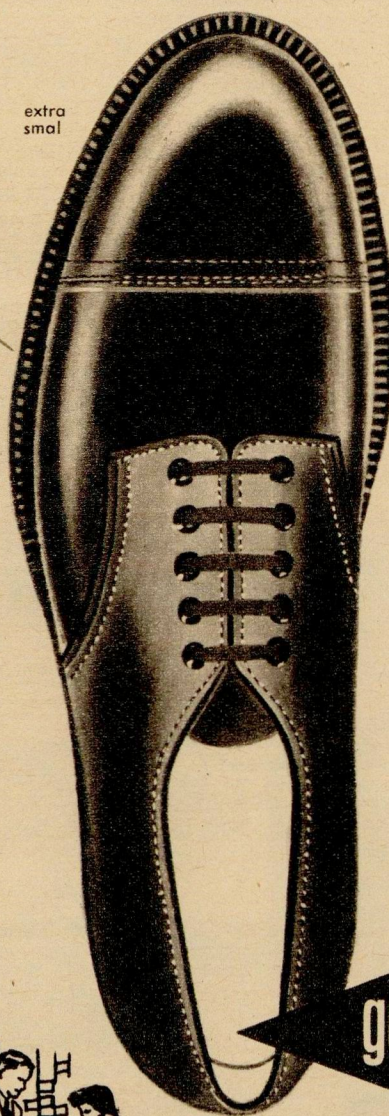

aster, ræer og bomme ligger nu langs dækket på skibet og i færd med at glide ind gennem flaskehalsen for derefter af sytråde at blive dirigeret på plads igen.

Skoen, der passer

GOLDEN FOX i 5 forskellige vidder og i halve numre

Prøv Golden Fox - 5 vidde skoene efter Deres egen fod.

Ingen mand med respekt for sine fødder behøver at pine dem med sko, der ikke passer: Golden Fox, den elegante herresko, føres i ikke mindre end 5 forskellige vidder – og naturligvis samtidig i halve numre.

Overlæderet er boxkalveskind, og sålerne er af fineste kærnelæder. Til skindforet er brugt det allerbedste kalveskind. Golden Fox er randsyet og fås i sort eller brun. Str. 6-13.

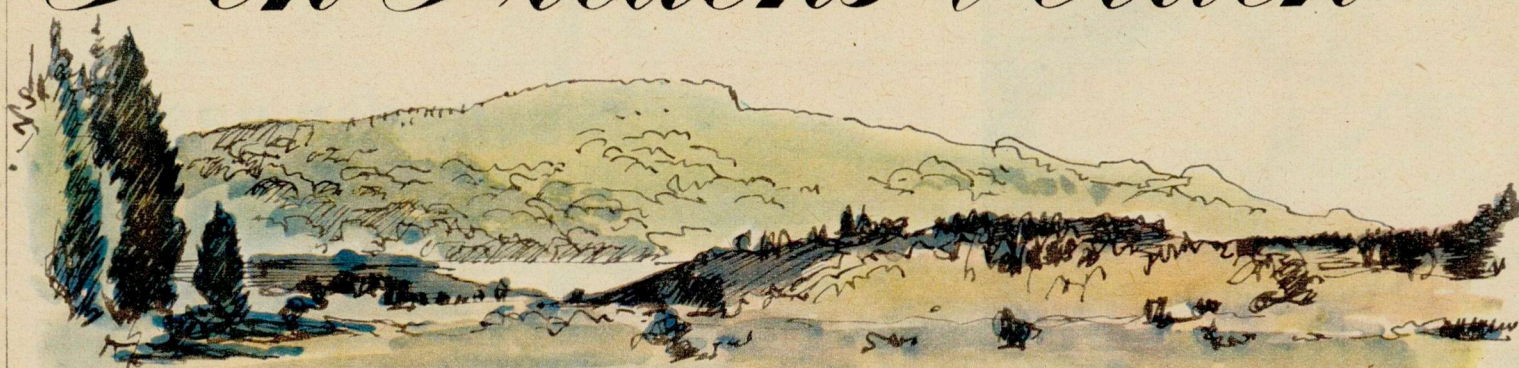
78,50

golden

FOX

FÅS I FOX-MAGASINERNE, STILMAN OG MAGASIN ANVA

I en Fredens Verden

Udsigt over Salten Langsø.

En spadseretur fra Salten Langsø til Vrads Sande

EN GAMMEL PRÆST fortalte mig engang, at da djævelen førte Kristus op på et bjerg, viste ham alverdens herligheder og lovede, at de skulle komme til at tilhøre

ham, hvis han ville falde ned og tilbede djævelen, var det så mænd på Himmelbjergets top, fristelsen foregik. For skønnere udsigt kunne fristeren ikke finde at vise frem. Her fra udsigtstårnet øverst på Kollen ser man ud over det storladne land med dets vide udsigt. Engang jeg var deroppe, var der en mand, der påstod, at han i sin kikkert kunne se, hvad klokken var på domkirken i Århus. Det var nok løgn, men i hvert fald skimter

man Århus, og man kan også have held til at se spirene på Viborg domkirke. Man er på Jyllands tag og ser ud over det jyske rige. Der var en god portion from kærlighed til Jylland i den gamle præsts spøgefulde ord om, at her måtte stedet være, hvor frelseren blev fristet.

Men det er ikke bare Himmelbjerget og Silkeborg-søerne, der er også Salten Langsø, som ligger lidt til en side. Man skal komme over hedebacker og

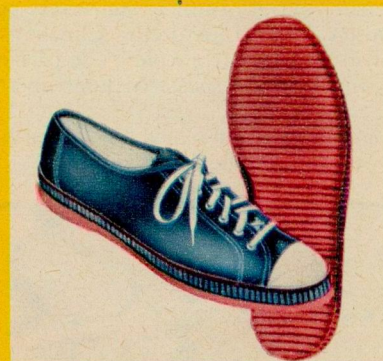
skovskrænter ad snoede stier, til man har den lange smalle sø liggende for fødderne af sig. Man er ved at tabe vejret af betagelse over hvor yndigt her er, når søen åbner sig for en. Den strækker sig hvilende og yndefuldt mellem sine skovskrænter og grønne næs, med den lille ø, der svømmer i læ af de høje bakker som en grøn flåde. Alle vegne klukker det, når man kommer der ved forårstid, af små bække, som søger ned mod søen. Det er en

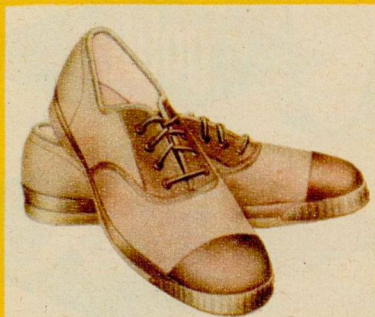
SOMMERSKO 1958

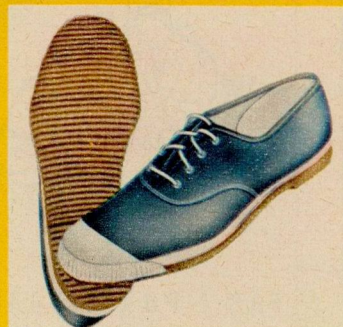
Dess. 509 brun. Kunstlæder, drenge- og herresandal, moderne facon med fodformsål som giver en let og behagelig gang. Str. 36-39 kr. 21,85, str. 40-46 kr. 23,85.

Dess. 2105 sort. Sportsskoen SPRINT med mosgummiundersål og svangstøtte. Str. 28-35 kr. 11,40, str. 36-39 kr. 13,00, str. 40-47 kr. 14,00.

Dess. 1107 khaki spejdersko. Str. 28-35 kr. 9,15, str. 36-39 kr. 10,70, str. 40-48 kr. 11,70.

Dess. 702 LION, en tennissko i særklasse med transparente gummisåler med hidtil ukendt slidstyrke. Str. 24-27 kr. 8,70, str. 28-35 kr. 9,90, str. 36-39 kr. 11,80, str. 40-48 kr. 12,90.

Dess. 427 blå, Pige lærredssko med elastik i vristen og riflet gummisål. Str. 28-35 kr. 10,00, str. 36-39 kr. 11,10. Dess. 427 hvid. Str. 28-35 kr. 9,75, str. 36-39 kr. 10,75.

Fås i FOX-Magasinerne

munter musik, som man skulle have haft en fynbo som Carl Nielsen til at sætte på noder.

VEJEN fra Salten Langsø til Vrads Sande går gennem et roligt bondeland med veldyrkede marker og gode gårde. Egnen er bakket og jorden af forskellig kvalitet, snart ler og snart det grå, skarpe sand. Men læhegn breder sig på markerne, og haver er der om huse og gårde. Når man nærmer sig Skærbæk plantage, bliver der længere mellem husene, og hundene bliver mere vagtsomme. Sjældent har jeg mødt så vagtsomme og bjæffende hunde. Et stykke ad den lange vej følges jeg med en skærslipper. Han lunter skikkelig afsted med sin bør, og engang imellem er han et sving inde i en gård for at høre, om der ikke er sakse og knive at slibe. Men det lader til, at folk her i sognet ikke har brug for assistance.

– Ja, kønt er her ved Silkeborg, siger han. – Men ellers er det en fattig egn. Jorden er gennemgående skidt, og der må slides hårdt i den. Det ved de folk dér ikke noget om.

„De folk“ er et stort, flot dollargrin, som kommer susende forbi.

– Ja, hvad haster de sådan efter, skælder skærslipperen, og hans røde ansigt er vredt. – Vi får jo tidsnok det sted, vi skal hen, for før eller senere ender vi på kirkegården. Men de farer og flintrer, som om det var så vigtigt at nå den præcis på klokkeslet. De skulle hellere give sig tid til at se lidt på skoven og bakkerne, for her er kønt. Jeg skal herop engang imellem med børnen, ikke fordi her er penge at tjene, men for at se egnen igen. Og ved du, hvad jeg engang hørte en klog gammel bonde sige om de fordømte biler? Jo, sagde han, i gamle dage trak bæsterne vognen, nu er det vognen, der trækker bæsterne.

Skærslipperen er en natur elsker, men ikke nogen ven af den moderne trafik. Han må liste afsted i vejkanterne for ikke at komme i bilernes bane, og de støver jo unægtelig, så man nok kan blive tør i halsen. Han gør igen et svip ind i en gård, og nu hører jeg den hæse lyd af hans sliebesten. Der har været bid.

DE høje grantræer står som en grøn mur langs vejen, vidunderlig fredeligt er her. En spætte har travlt inde i granskoven, man hører dens banken som et norskealfabet. Denne smukke skovvej er som en lukket, grøn tunnel, man er i de svale skoves

Fra Velling Koller mellem Salten og Vrads.

dyb. Jeppe Aakjær var i sin tid meget vred på de granplantager, man plantede på heden. Han sammenlignede dem med stive prøjsiske soldater – træer som i rækker og kolonner fordrev den skønt blomstrende lyng. Man kunne ønske, at den store jyske digter kunne se det storslåede landskab her på vejen til Vrads Sande. Her er ly og læ for mennesker og dyr, og gran og fyrretræer har deres rejsning og seje grønne kraft, og går man ind mellem stammerne, er man som i et kirkerum, hvor det lyser grønt og dæmpet gennem farvede ruder. Og her dufter mildt og venligt af gærende nåle og svampe, en egen frugtbar lugt.

Så rykker træerne tilbage, de kryber ligesom op ad bakkerne, de bliver mindre og bredere, små tætte skovfyr og knudrede løv-

træer, der har bidt sig fast og agter at blive, hvor de er. Skrænterne rejser sig stejlt, bevokset med lyng og kronet med den krogede og knudrede skov. Hulveje fører ind mellem bakkerne og snor sig op til en eller anden bakketop. Og følger man dem, når man til højder med prægtig udsigt over bakker, marker og heder.

Bakkerne her er beplantede, skoven er en stor afvekslende, dejlig plantage, flere tusinde hektarer, fortæller skovfogeden, som jeg møder på min vej. Hele vejen på skrænterne står store, mørkegrønne enebærbuske, der er blevet til hele træer. De er ikke plantet, men hører til hede-bakernes gamle vegetation. De seje, store enebærbuske hører Midtjylland til, man kan træffe dem ved Viborg, ved Skander-

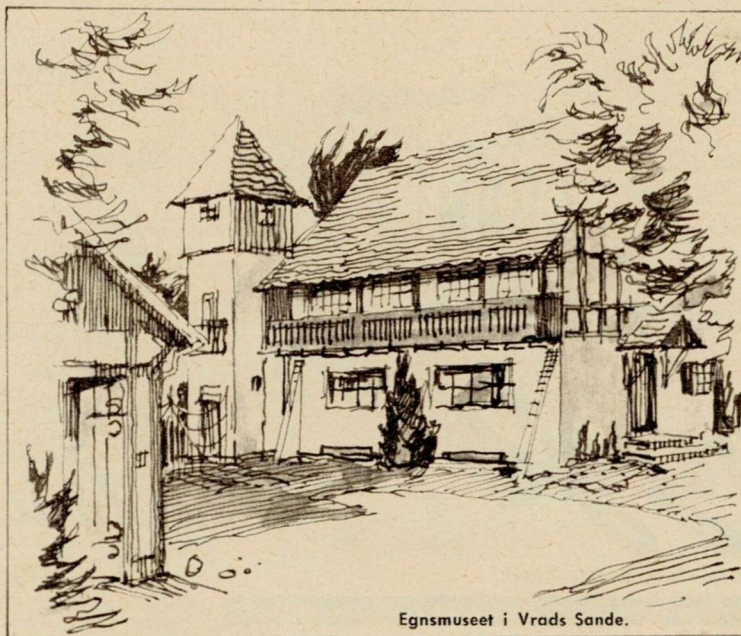
borg, ved Silkeborg og ude på Alheden, men aldrig har jeg set dem så store og kraftige. Det må være træerne, som giver læ for vinden og ro til at vokse.

Ved en korsvej drejer man ud af skoven og kommer gennem et bakkeland af egen vild skønhed. Salten å snor sig igen, den siges at være fint ørredvand, og med visse mellemrum advarer skilte om, at fiskeri er forbudt. Godt, lad de private ejere beholde deres fisk, så længe de ikke spærrer adgangen til disse lyngdale, hvor åen glider afsted.

Vrads sogn, som før var et hedesogn, er i dag et af de skovrigeste i landet. Over halvdelen er dækket af skov og plantager. I oldtiden har det været tæt bebygget – man ser det af de mange gravhøje – og her er blevet udvundet jern af myremalm i jernalder og middelalder. Man har fundet jernslag-ger og påvist rester af ældgamle smedier. Men da de gamle skove blev hugget og sandflugten kom, gik landet i lyng. Nu er skovene her igen.

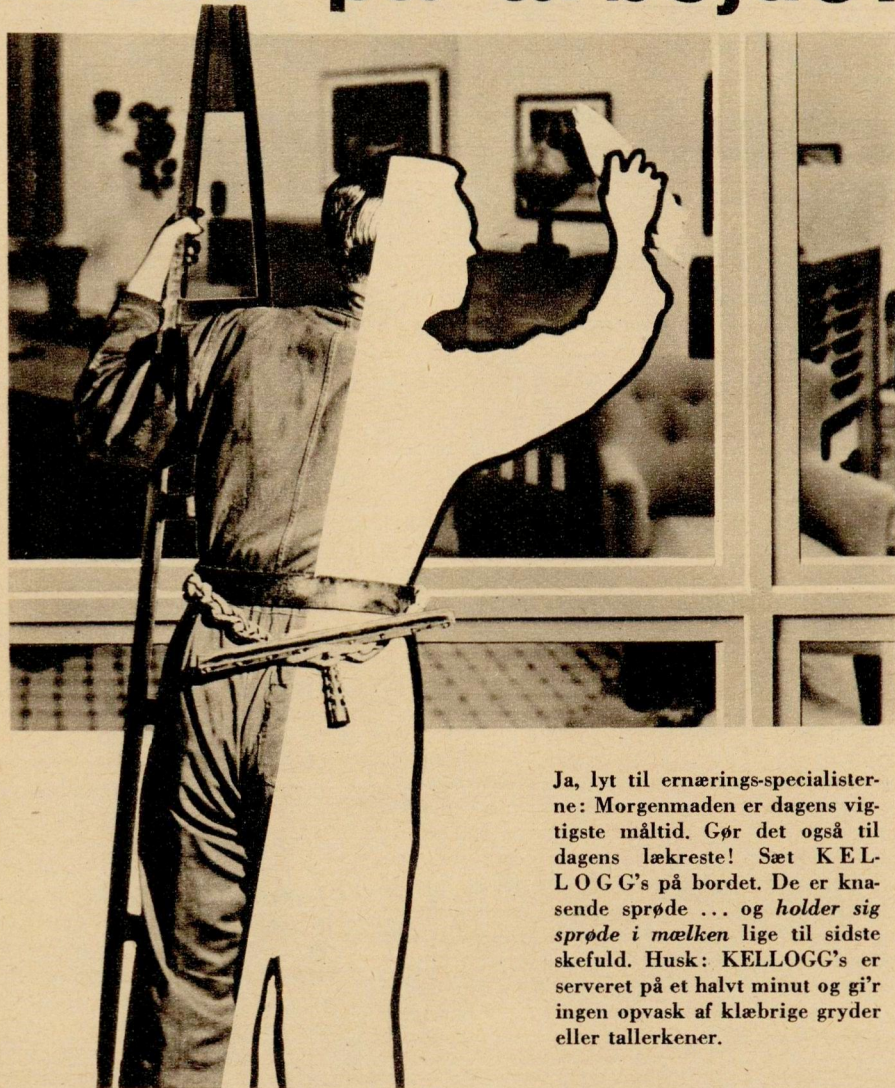
Gennem hulveje, der snor sig gennem bakkerne, når man til et nyt højedrag, og nu ser man ud over Vrads Sande. Det er et øde, ubebygget land med heder og slugter af betagende væde. Tusinde hektarer ligger endnu hen som høje hedebacker, hvor fyrretræerne kæmper en kamp for livet, men endnu i historisk tid var det en frodig egn. Her i nærheden lå herredstinget og hærvejen gik gennem sognet.

Her er skønt om sommeren, når solen bager i slugterne og varmedisen flimrer over bakkekammene. Men her er måske endnu dejligere om vinteren, når

Egns museet i Vrads Sande.

Send ikke en „halv” mand på arbejde!

Ja, lyt til ernærings-specialisterne: Morgenmaden er dagens vigtigste måltid. Gør det også til dagens lækreste! Sæt KELLOGG's på bordet. De er knasende sprøde ... og holder sig sprøde i mælken lige til sidste skefuld. Husk: KELLOGG's er serveret på et halvt minut og gi'r ingen opvask af klæbrige gryder eller tallerkener.

Undersøgelser har vist, at langt de fleste ulykker på arbejdspladsen sker før frokost. I 3 à 4 tilfælde havde vedkommende ikke fået et tilstrækkeligt næringsrigt morgen-måltid ... var sendt hjem fra som en „halv” mand!

Han bli'r hel på et halvt minut!

Kellogg's

Verdens bedste CORN FLAKES til verdens bedste mælk!

MADE FOR KELLOGG COMPANY OF GREAT BRITAIN, LTD. BY ENGELSK-DANSK BISCUITS FABRIK. LEVERANDØR TIL DET KGL. DANSKE HOF

bakkerne er svøbt i sne. Bakketoppene rejser sig som rækker af hvide, skovvoksede fjelde, så langt man kan se. Luften er frisk som i en norsk fjeldskov.

Den lille by Vrås er godt gemt, og dens station ligger et par kilometer fra landsbyen mellem høje skovskrænter. Ikke et hus er der i nærheden, og ikke et menneske på stationen. Men prøv at gå videre ad landevejen mod Bryrup og drej ved åen og savværket Lystrupsmunde ind i Velling statsskov. Ad en skovvej når man op til Velling Koller. Her er gammel bøgeskov på stejle skovskrænter. Ad huleveje og stejle stier, der slynger sig mellem bakkerne, vandrer man i denne enestående skov. Går man gennem skoven, når man til den lille Igelsø, en yndig skovsø, og i den sydøstlige kant af skoven ligger gården Fuglsang. I en årrække tilhørte den dr. Stanley, en søn af den store, amerikanske opdagelsesrejsende. Stanley foretrak åbenbart Midtjyllands herligheder for den afrikanske jungle.

Går man på disse egne væk fra alfarvej, kan man vandre i timevis ad skovstier og hedeveje uden at møde et menneske.

Men nu trækker et tordenvejr op, og det er som om alting bliver stille. Himlen er blåsort, ligesom ladet med en uhyrlig kraft og vrede, nu skal der ske noget! Inde over Silkeborgsøerne brummer det truende, lærkesangen forstummer. Og så bryder det løs. Det tordner og brager, og det er som bakkerne kaster ekkoet videre. Lynene flakker over den mørke himmel. Det brager og drøner en times tid, så kommer regnen.

Men regnen får ende, og jeg dukker ud af skovens dyb og kravler op på en bakke. Langt borte spænder en regnbue sin skinnende bro mellem bakkerne, og efter uvejret ligger det gamle bakkelandskab med sine skove så friskt og nyfødt som på skabelsens første dag.

HANS KIRK.

Moderne Rochakke

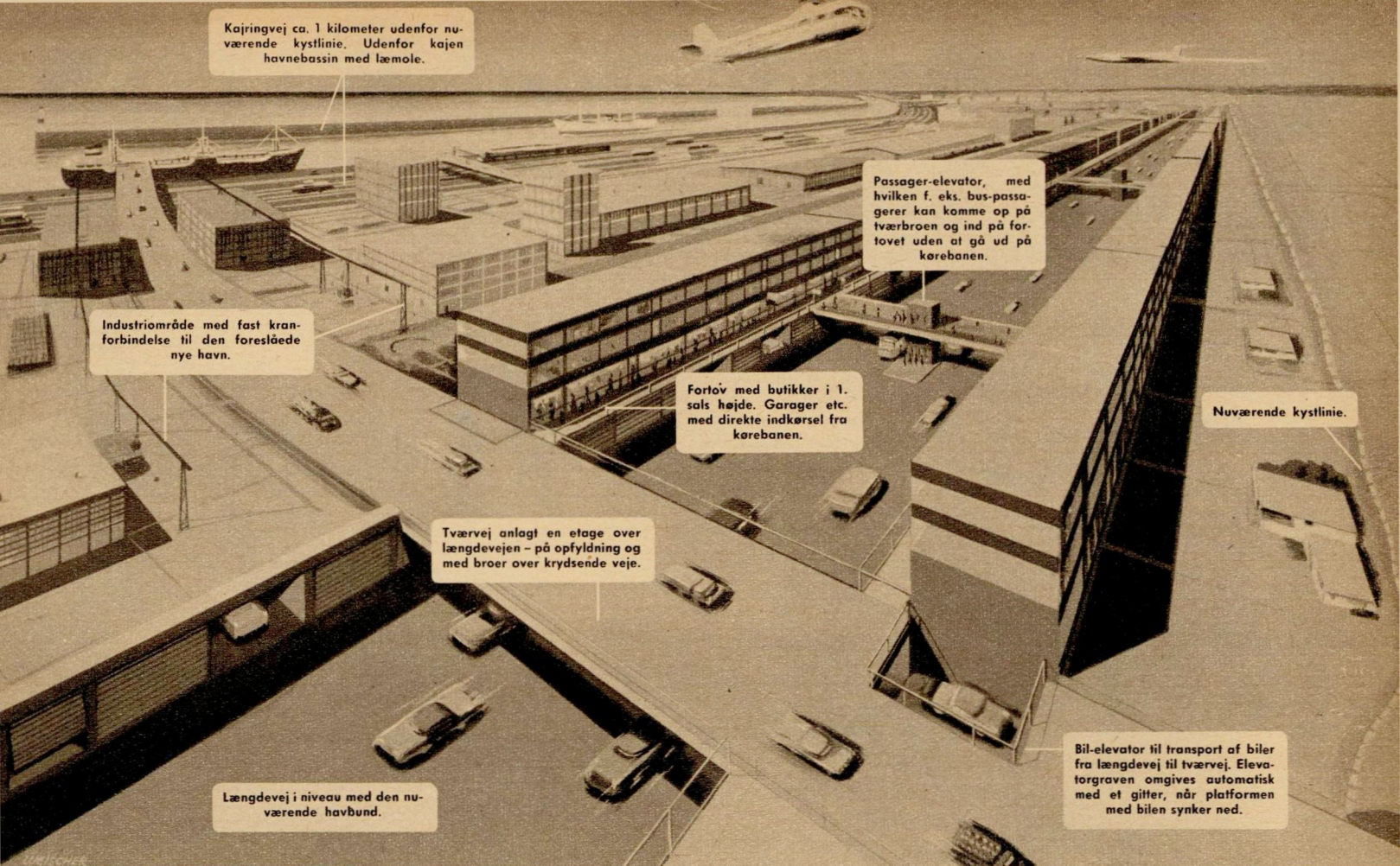
Saa
let

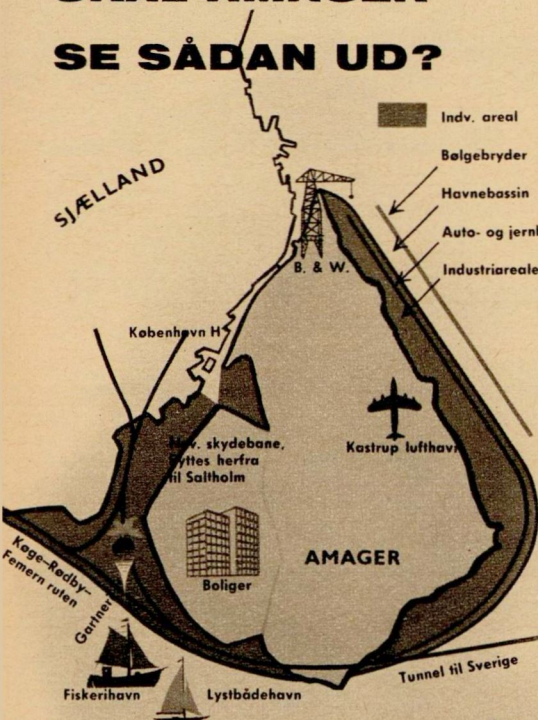
gaar
Arbejdet
med

Zinck's HAKKE

Ogsaa god i Haven

SKAL AMAGER SE SÅDAN UD?

DER TALES næsten lige så meget om hovedstadens byplan som om vejret. Men man kan ialtfald ikke sige det samme om byplanen som Storm P. sagde om vejret, at der er ingen, der gør noget ved det. Tværtimod må man kunne fylde et temmelig stort bibliotek med en beskrivelse af de byplanmæssige forslag, som er fremsat i tidens løb.

Blandt de mest vidtrækkende er det projekt, civilingeniør J. Rock har kæmpet for i en årrække - ofte i skarp polemik med folk, som vil gå en anden vej. Hans kongstanke er, at man ved ind-dæmninger langs Amagers øst- og sydkyst med et slag kan skabe Københavns en ny havn, fremskaffe flere tusinde tønder land industrigrunde og løse en stor del af hovedstadens trafikproblemer.

Stranden langs Amagers øst- og sydkyst er meget fladvandet ca. 1 kilometer ud, hvorefter havbunden falder temmelig stejlt til op mod 15 meters dybde. - Hvis man nu, siger ingeniør Rock, i denne afstand fra kysten byggede en kajmur eller en kajringvej og udenfor den en læmole, havde man mellem mole og kaj en havn med yderst bekvemme besejlingsforhold, og når man tørlagde arealet indenfor kajen, ville der være skabt et bælte af industrigrunde, hvoraf ingen lå mere end ca. 1 km fra havnen.

Ved at lade den foreslåede kaj gå helt over til den sjællandske kyst ved Avedøre, ville man yder-

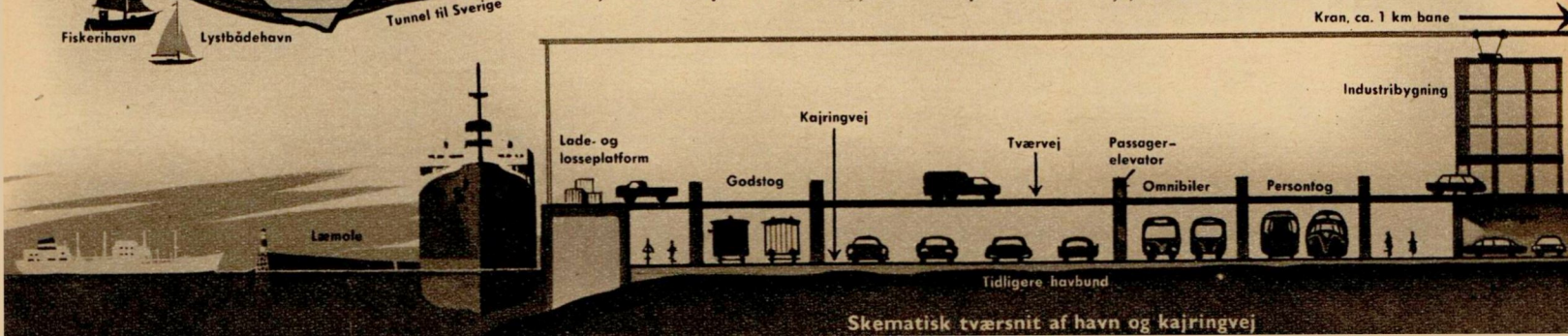
ligere kunne tørlægge farvandet mellem Amager og Sjælland - Kalveboderne - og derved for det første skabe nye boligarealer, for det andet være i stand til at lede en stor del af trafikken uden om Københavns bykerne.

- Planens gennemførelse ville give ca. 1000 ha på østkysten, ca. 1000 ha på sydkysten og ca. 1000 ha i Kalveboderne, siger ingeniør Rock. - Det ville være Danmarks mest værdifulde landvindinger, fordi besparelsen på transportomkostninger ville løbe op i hundreder af millioner kroner.

Ikke mindst interessant ved projektet er imidlertid de tanker, ingeniør Rock har gjort sig om gadenettets udformning. Han mener, man skal udbygge det i „etager“ for at undgå gadekryds i niveau, og foreslår veje på langs ad kysten anlagt nede i højde med den nuværende havbund, men tværvæge en „etage“ højere oppe - nogenlunde i niveau med Amagers nuværende vejnet.

For yderligere at lette trafikken, foreslår han, at fortøve og butikker placeres i 1. sals højde, så man i husenes underste etage (ved trafikveje) kun får garager, gennemkørsler til gårdsplads o. l.

På siden her har en af Samvirkes tegnere forsøgt at give læserne et indtryk af, hvordan disse helt nye bydele ville komme til at se ud, hvis ingeniør Rocks planer blev gennemført. Om og når det sker - ja, det må fremtiden vise ...

....nu åbner varehusene

I KØBENHAVN

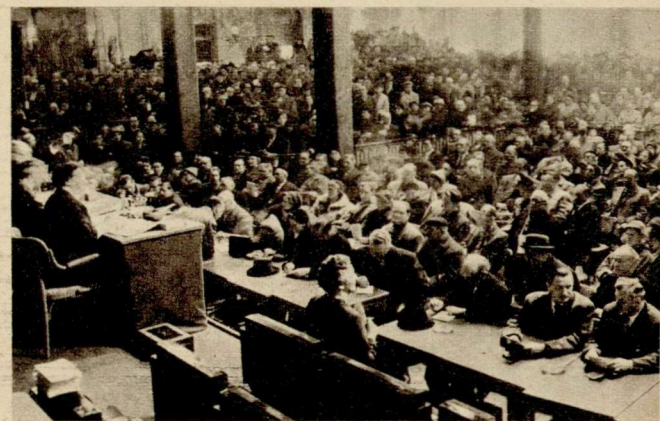
KØBENHAVNS nyeste varehus slår sine døre op. Det er Magasin Anva, der nu er flyttet ind i det totalt ombyggede National-Scala på Vesterbrogade og dermed har placeret sig ved landets mest befærdede gade.

At det er en gammel bygning, Anva nu har til huse i, skal man næsten tage lup i brug for at finde spor af. Udvendig fra præsenterer bygningen sig med en stilren facade i glas og aluminium, og rækken af udstillingsvinduer langs gaderne er en af Danmarks længste – cirka 120 meter! Indvendig møder kunderne tre lyse, luftige salgs-etager, hvor varerne står frit fremme til beskuelse og beføling af interesserede, mens en stor personalestab står parat til at ekspedere og give oplysninger. Dette sidste indebærer, at Anva er indstillet på at modtage gæster fra såvel København som provinsen, der er interesseret i at lade Anva indgå som en bestanddel i strøgturen; i at se hvad dette store varehus kan byde på (det er lige fra synåle til boligudstyr med køleskabe og kunstfigurer som to andre yderpunkter) og måske bag efter at slappe af i Anvas cafeteria med kig ned på myldretrafikken.

I årene 1882-83 blev forlystelsesetablissementet National opført og tog sig ud, som det ses på billedet herunder. Det førte en omskiftende tilværelse og havde sin glansperiode som Scala, mens Skaarup residerede som forlystelseskonge. Mindet om Liva Weel, Alstrup, Brandstrup og andre store Scala-kunstnere lever endnu. I 1930-31 blev det ombygget til National-Scala, hvis sidste arrangement blev den inventarauktion, der er foreviget til højre, og som i begyndelsen af 1957 satte definitivt punktum for dette kapitel i bygningens historie.

Fra damekonfektions-afdelingen i det nye Magasin Anva. Gennem de store vinduer skimtes rådhusårnet.

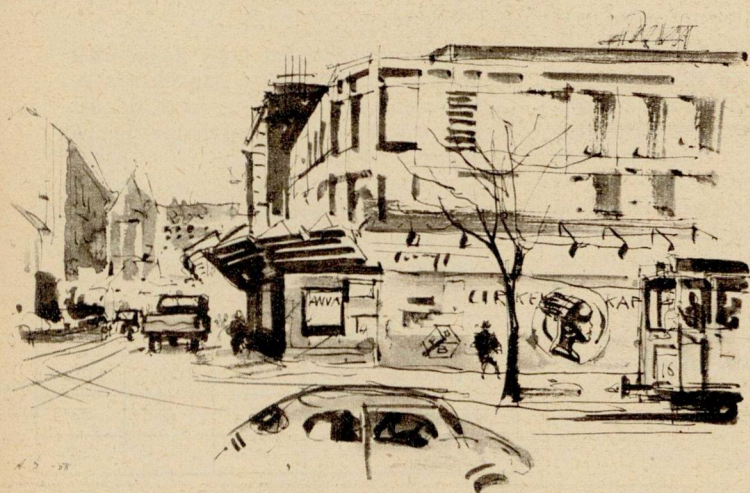
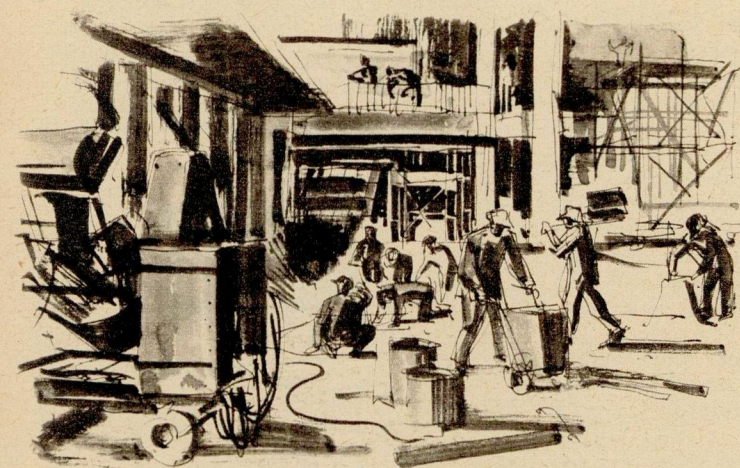
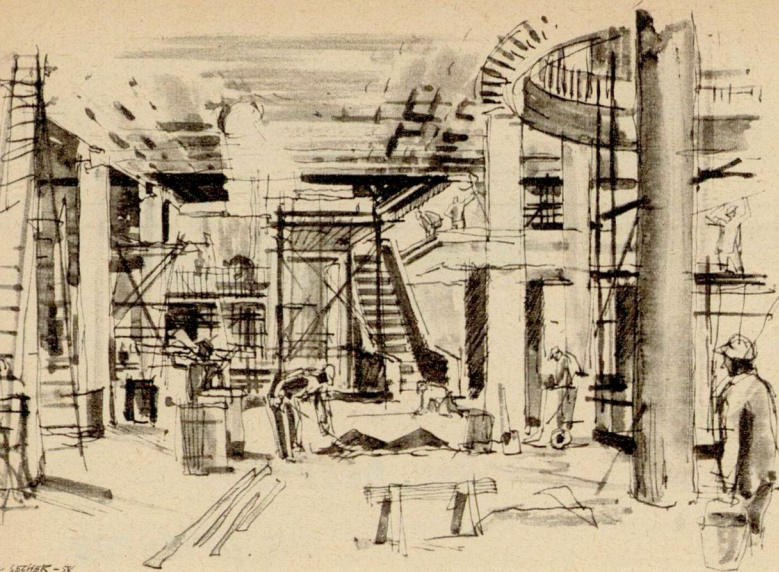
Godt beskyttet mod regnbyger

Fiks damefrakke i klar og røgfarget plastic.
Dess. 4800 8,75

Røgfarget herrefrakke i plastic.
Dess. 4802 10,50

- og så får De endda dividenden
I BRUGSEN

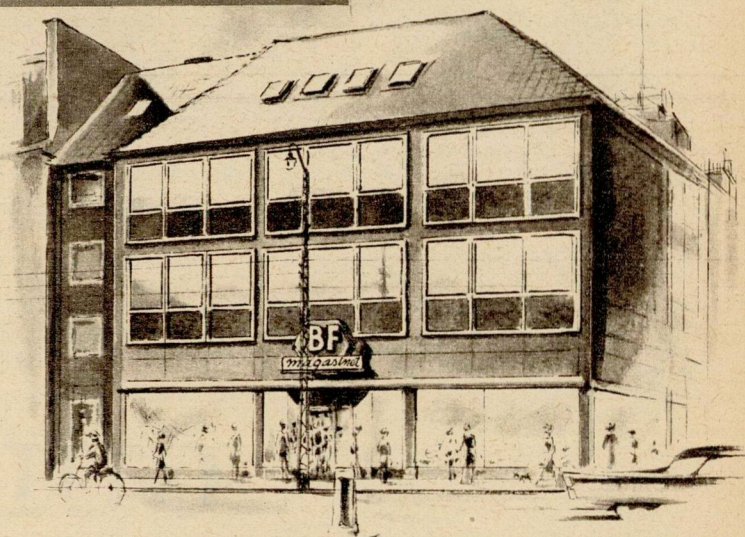

Ombygningen af National-Scala til Anva har ikke været nogen almindelig opgave for arkitekter og håndværkere. Et helt år før restaurant National-Scalas lejemål i ejendomskomplekset udløb, brød forlystelsesetablissementet sammen. Komplekset blev så af sin ejer Nordisk Andelsforbund solgt et ejendomsselskab dannet af FDB og HB i forening, og med få dages varsel måtte man gå i gang med på samme tid at projekttere og bygge om – en opgave, der blev yderligere vanskeliggjort ved, at der så at sige ingen tegninger eksisterede, og de få, der var, passede ikke!

Og bedre blev det ikke, da myndighederne ret uventet stillede krav – et færdselsmæssigt absolut fornuftsbetonet – om, at facaden mod Jernbanegade skulle rykkes to meter tilbage.

Alt blev imidlertid klaret. I et lille årstid har National-Scala – som Alex Secher's tegninger her viser det – været forvandlet til en myreture af travle håndværkere for samtidig med forårssolens gennembrud at smide sit puppehylster af plankeværker og stilladser og fremtræde som hovedstadens mest moderne varehus – udvendig som indvendig.

OG I RØNNE

Facaden mod torvet i Rønne.

På Bornholm har andelsbevægelsen altid stået stærkt. Man fristes derfor til at sige, at det selvfølgelig måtte blive brugsforeningerne, der kom til at løse den store opgave at skabe Bornholms første varehus: BF-Magasinet i Rønne.

På torvet i Rønne er det velindrettede varehus nu rede til at modtage kunderne. Det er en bygning, der på harmonisk måde indgår i torvets helhed, opført i beton og facadesmykket med glasfliser. En detalje i ydret er dog ikke klar endnu. Et meget stort felt i side-facaden er reserveret en kunstnerisk udsmykning, og fire bornholmske kunstnere arbejder for øjeblikket med udkast hertil. Denne idé betyder realisering af et ønske, som gang på gang fremsættes i kunstnerkredse, nemlig at der ved

større byggerier afsættes et passende beløb til udsmykning.

I kældre og tre etager har det nye BF-Magasin udstillings- og salgslokaler, der er i stand til at tilfredsstille alle rimelige kundekrav indenfor manufaktur, dame-, herre- og børnekonfektion, skotøj, isenkram m. m., ligesom varehuset får stor møbel- og boligudstyrsafdeling, og det får egen gardin- og tilretnings-systue.

Butiksformen bliver en kombination af selvvalgsprincip og diskbetjening med en fælles kasse for alle husets afdelinger, hvor tillige udlevering af varer finder sted. Magasinet handler naturligvis med alle, idet det har almindeligt næringsbrev, og salget foregår såvel kontant som efter de gængse kontosystemer.

En af afdelingerne på 1. sal i det bornholmske brugsforening-magasin.

hvad gør vi med de GULVE?

DET er vanskeligt at give en nogenlunde udtømmende redegørelse for behandlingen af bonede gulve. Dels er det efterhånden mange forskellige gulvmaterialer, der bones, dels er der forskellige typer bonevoks, og endelig er der de komplikationer, der opstår, når man boner tidligere ferniserede gulve eller omvendt. Vi begynder med de tre hovedtyper af:

Bonevoks

Fast bonevoks er billigst i brug og også bedst, men det er besværligt at arbejde med, og derfor foretrækkes til vedligeholdelse den *flydende bonevoks*, som i hovedsagen er det samme som fast bonevoks, men med større terpentinindhold. Den er let at påsmøre, og på grund af det store terpentinindhold renses gulvet bedre end med fast bonevoks. Er der kommet pletter, fjernes de med parketspån, efter at de er gnedet ind med den flydende bonevoks. Nye parketgulve eller andre gulve, der skal behandles som bonede gulve, indgives de første gange med *fast bonevoks*. Derefter kan de behandles med den flydende.

Vær nærig med bonevoks

ikke for at være økonomisk, men fordi gulvene bliver smukkere af det og lettere at holde. Kom ikke ny bonevoks på gulvene, før de ikke længere kan blankes op med boneklods eller bonemaskine og gnid så kun de afslidte steder ind. Udenfor gangstederne slides vokset ikke af, og det er nok at gnide voks på en å to gange årligt. Til den daglige rengøring er det tilstrækkeligt at moppe eller støvsuge gulvene og eventuelt tage boneklods eller maskinen til blankning et par gange ugentlig. Fordelen ved bonede gulve er, at det er så nemt at fjerne støv og tørt snavs fra de blanke flader.

Til *hovedrengøringen* gnides gulvene rene med terpentin, eventuelle pletter slibes af med parketspån, og når gulvene er rensede og tørre, gnides de ind med *fast bonevoks*, som først bones op, når det er helt tørt (terpentin fordampet).

Selvblankende bonevoks (F.D.B.s produkt hedder Cera) er en voksemulsion. Den smøres på gulvet med en ren linnedklud eller en pensel i et jævnt, tyndt lag, og den tørrer i løbet af 15-20 minutter og giver en hård, blank overflade, som kan tåle at tørres over med en klud, hårdt opvreden i rent vand, når man synes gulvet trænger til det. Et almindelig trafikeret gulv skulle ikke behøves at smøres med selvblankende voks mere end hver 14. dag. Selvblankende voks egner sig fortrinlig til linoleum, asfalt, kork og almindelige trægulve. (Fabrikkerne henstiller, at man ikke bruger selvblankende voks til de forskellige sorter parketgulve, da vandet i voksen kan gøre gulvene grå.)

Hold lakering og boning hver for sig

Betänk Dem mange gange inden De boner et lakeret gulv eller lakerer et tidligere bonet. Lak og fernis forliges nemlig ikke.

Skulle man alligevel en skønne dag få lyst til at lakere sine hidtil bonede gulve, må man være i besiddelse af en jernenergi, gode kræfter og god tid, eller man må søge faglig hjælp til en eventuel afhøvling af gulvene. Det er nemlig et kæmpearbejde at få bonevoks så grundigt af gulvene, at gulvlak kan binde til gulvet. Man skurer og skrubber gulvene med vand tilsat 1½-2 dl soda, 4 dl sæbespån og 1 liter terpentin pr. spand vand - og man skyller 3-4 gange i rent vand, andet hold skyllevand tilsættes 2 dl eddikesyre pr. spand vand.

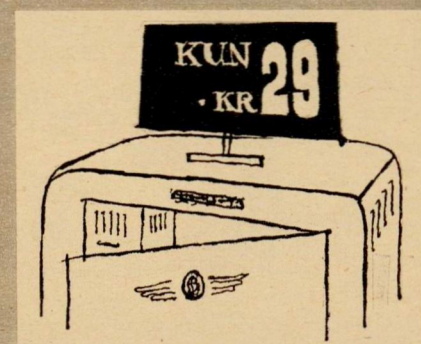
Lakerede parketgulve

I nye boliger lægges tit bøge- eller elme-parket. Det kan nu fås lakbehandlet fra fabrikken og skal kun have endnu en gang lak, inden man flytter ind. Disse gulve behandles med en ny speciallak, som FDB også får i handelen under navnet Strato. Gulvene får en smuk silkeglans, er meget modstandsdygtige, og når der endelig kommer slidte steder, kan de pletlakeres med en fortyndet udgave af den oprindelige lak. Dette er vigtigt, da denne særlige type lak er dyr.

Ren besked

om priserne

VILLE det ikke være rimeligt, når en forretning tilbyder et køleskab, en motorcykel, knallert o. s. v. på konto eller afbetaling til f. eks. 20 kr. eller 40 kr. pr. måned, så også at skrive i hvor mange måneder eller den fulde salgspris, helst begge dele. Kontantprisen burde også med, der er jo ingen grund til at skjule, at det er dyrere at købe på konto eller afbetaling end kontant.

Forbrugerrådet har taget spørgsmålet op trods modstand fra handelens side, som mener at kunne sælge mere, når der kun står det lille udbetalingsbeløb på skiltet.

Da F.D.B. i foråret 1957 startede salget af radio, television, køleskabe m. m. på konto, annoncerede man kontovarerne som dette eksempel viser:

På konto	6 mdr.	12 mdr.	18 mdr.	24 mdr.
Kontopris	1218.-	1261.-	1292.-	1325.-
Udbetaling	174.-	97.-	68.-	53.-
Pr. måned	174.-	97.-	68.-	53.-

Brugsforeningerne over hele landet fik tilsendt kataloger over varer, der kunne sælges på konto med tilsvarende oplysninger for dem alle. Brugsforeningerne må naturligvis anvende oplysningerne, som de vil, men mon forbrugerne ikke vil føle sig mere trygge ved nøgterne oplysninger, man ikke er bange for at komme frem med. Alle ved dog, at der er noget, der hedder renter og omkostninger, som skal betales, men mange tror, at afbetalingskøb er urimeligt dyrt, netop fordi de ikke får klar besked på prisskiltet.

AKTUELT

Er det noget eller er det ikke?

Svendborg konserver har i de sidste to år henkogt små, hele, pillede løg i ½ kg konserverdåser. Nu er de ved at opgive dem, for der er intet salg i dem. Forleden dag var jeg tre steder for at få henkogte løg, men Brug'serne førte dem ikke. Derfor ved husmødrene ikke, at de eksisterer. Var det ikke på tide, at Brugsen nu og da rådførte sig med nogle vågne husmødre, om de skulle føre denne eller hin ny vare? Jeg har overtalt Svendborg til ikke helt at indstille produktionen, jeg *tror* nemlig på varen, nu får vi se, om det er rigtigt.

Der er ca. 20 løg i en ½ kg dåse i den størrelse, man bruger til f. eks. glacerede løg, og prisen er ca. 1,75 kr. Men henkogte løg kan bruges til meget andet, de kan marineres, de kan stuves i en oste-flødestuvning med hårdkogte æg og gratineres i ovnen, og de kan med henkogte eller frosne grøntsager blive til en indbydende lille forret eller mellemret eller garniture til en fin kødret. Opskriften, her er den: Til 6-8 personer 1 kg henkogte eller to pakker dybfrosne grøntsager, ½ kg henkogte løg, 75 g smør, lidt salt og sukker. Smørret smeltes og tilsættes 4-5 spskf. grøntsagvand eller fløde. Heri varmes ærter og løg, 150-200 g skinke skåret i tynde strimler kan tilsættes.

Men løgene går altså ud af produktionen, hvis vi ikke mener, vi har brug for dem – og det er der jo ikke noget at sige til.

Ved De

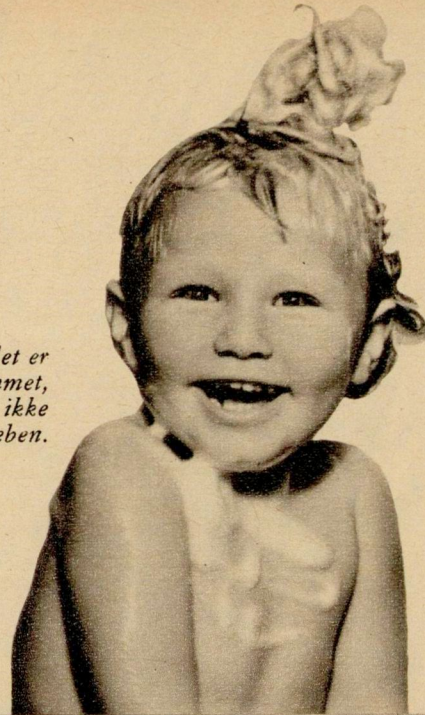
At smørleverancen til producenterne steg med 35 % efter proprietær Overgaards propaganda for, at de, der leverede råvaren til smørret, også selv burde spise noget af det.

At mælk især produceres i lande med tempereret klima. Meget kolde og meget varme lande har ikke noget mejeribrug. Verdensproduktionen er gennemsnitligt ½ l mælk pr. person daglig. New Zealand producerer 7,5 l og Danmark 3,3 l pr. person, og de ligger forrest i mælkeproduktionen.

At mælkepriserne overalt er stigende især på grund af højere arbejds lønninger, og at FAO mener, der er en risiko for, at prisen vil hindre et større salg af denne værdifulde vare.

At mælkeforbruget desværre er dalende, også i lande hvor levestandarden er steget mere end mælkeprisen. I Danmark er mælk stadig et billigt levnedsmiddel, når man tager dets høje næringsværdi i betragtning. Man køber f. eks. æggehvideproteiner (proteiner) billigere i mælk end i kød og fisk, kalken billigere end i ost og b-vitaminerne billigere end i gøntsager.

*Lillepigen synes, det er
sjov med shampooeskummet,
og det svider ikke
i øjnene som sæben.*

SHAMPOO

er hindustansk

I de gode, gamle dage vaskede man håret i sæbevand, fik altid masser af sæbe i øjnene, havde et stort besvær med at få sæben skyllet ud, og edikevand måtte der også til for at få kalksæben ud af håret.

Nu vaskes håret næsten altid i shampoo, det er dyrere end sæbevandet, men hårvasken er blevet en betydelig nemmere og behageligere proces.

Og hvad betyder så shampoo? Det er naturligvis et engelsk låneord, men englænderne har det fra det hindustanske ord champna, der betyder noget i retning af at presse, trykke eller massere f. eks. massere et legeme efter bad. Det passer jo meget godt med, at vi masserer hovedbunden under vask.

Shampoo fås som et sæbe- eller sulfoprodukt. Sulfochampoo leveres i tuber som en creme eller halvflydende i plasticflasker. Emballagen er praktisk, for glider den ud af hånden og falder på gulvet, sker der ingen skade ved det.

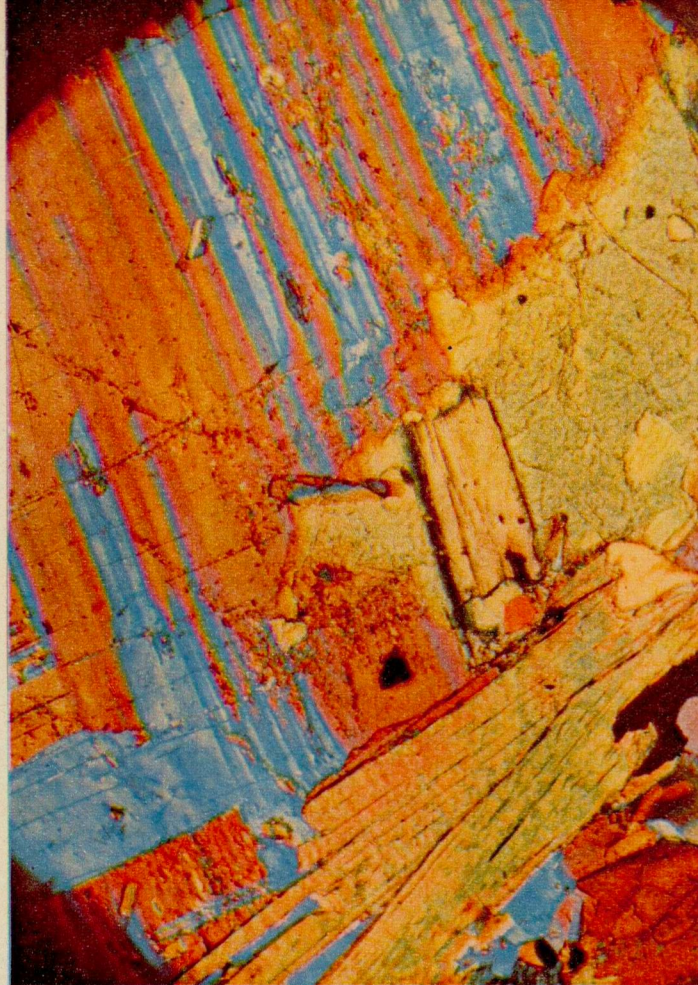
Sulfochampoo fås både med og uden æg, og da der sælges 15-20 gange mere af den med æg end uden æg, må der være en tro på, at den smule æg, der findes i de forskellige ægshampoo, har en underfuld virkning. Æggeblommer indeholder visse svovlforbindelser, som man mener styrker håret, og det er jo en god gammel erfaring, at vaskes håret med et par æggeblommer, bliver det særlig smukt.

Hvis håret er meget tørt, er det nok bedst at bruge sæbeshampoo, som ikke affædter håret så meget som sulfoshampoo. Efter vasken skylles håret med edikevand.

Til fedtet hår er sulfoshampoo bedst, og det er også nemmest at have med at gøre, fordi håret ikke behøver at skylles i edikevand, sulfo forbinder sig jo ikke med kalken i vandet.

Der findes en uendelighed af shampoo-mærker i mange forskellige størrelser. Kvaliteterne er på grund af den store konkurrence sikkert nogenlunde ens – det er priserne derimod ikke, så det betaler sig at se sig for og sammenligne priserne. Der er ingen angivelse af nettoindholdet på emballagen, forbrugerrådet har henledt monopoltilsynets opmærksomhed på spørgsmålet, men tekniske vanskeligheder hindrer vægt eller rumfangsangivelse.

Dyrets af alt er dog de små plasticposer med shampoo til eengangs vask. Ved en forbrugerrådsprisundersøgelse på toiletartikler viste det sig, at et enkelt, kendt shampoo-mærke, som blev solgt i en mængde forskellige størrelser og emballager, varierede i prisen fra ca. 30 kr. til ca. 60 kr. pr. kg, og det var plasticposerne, der i det lange løb var de dyreste. Som sædvanlig betaler det sig altså at købe større portioner – der er dog et *men*, at man ikke bruger mere end nødvendigt, for så ryger fortjenesten. Til rejsebrug er de små plasticposer merprisen værd.

M

an skal ikke mange årtier tilbage, før ballet var noget meget eksklusivt, sådan at forstå, at ballet-publikum var en lille, meget ud-søgt kreds. Hvilket hænger sammen med, at såvel i Danmark som de fleste andre lande var den nationale ballets egentlige formål at underholde kongelige og kejserlige majestæter med tilhørende hofstabe, adels- og etatskredse. Og det blev meget svært at udrydde denne opfattelse af balletten som „noget finere“.

I dag er det helt anderledes. I en sådan grad, at man kan tale om genfødsel af balletten som folkelig kunstart. Mange ting har medvirket hertil, blandt andet må her i Danmark ikke glemmes den rolle, som Tivolis pantomimeteater har betydet. Hvert år ser og jubler hundredtusinder i alle aldre over den snart sprælske, snart sødmefyldte ballets ageren på teatret med påfugle-for-tæppet.

I de senere år har tillige fjernsynet bi-

draget stærkt til at vække interessen for ballet. Både gennem direkte transmissioner fra Det kongelige Teater og gennem ballet-dansernes optræden i studiet har ballet vist sig at være ualmindelig velegnet for fjernsynsskærmen, og forestillingerne er blevet højt værdsat af seerne.

Karakteristisk for denne udvikling er også, at flere og flere af de internationalt kendte ballet-byer kommer ind på at arrangere „ballet-festival“ udenfor den egentlige teatersæson – til speciel glæde for inden- og udenlandske turister. Det gælder således Det kongelige Teater, hvis scene hele sidste halvdel af maj er reserveret balletten, og det kan nævnes, at i Riviera-egnene har man i en årrække med absolut succes haft store balletforestillinger i fri luft, sådan som billederne til højre viser, hvorved den i dag højt udviklede kunstform bygger på traditioner direkte fra det gamle, klassiske Grækenlands dansekunst.

Balletten genfødt

NATUREN MALER ABSTRAKT

FOR OVER 250 år siden opdagede den engelske videnskabsmand Newton, at sollys ved at passere en glasprisme forvandles til et regnbuelignende strålebundt. Det tilsyneladende farveløse sollys var blevet til en farvesymfoni.

Siden har videnskaben udviklet denne „leg med lys“, så den i sig selv er blevet en indviklet videnskab. Man har lært at beherske andre former for lys som røntgenlys, ultrarødt- og ultraviolet lys, der har helt andre egenskaber end almindeligt sollys, og som for eksempel kan afsløre ting, der ikke kan ses ved traditionel belysning.

En ligeledes meget værdifuld form for videnskabeligt „forarbejdet“ lys er såkaldt

polariseret lys. Ved at lade almindelige lysstråler passere ganske bestemte krystaller af kalkspat eller specielle filtre, sker blandt andet det, at lyset tilsyneladende giver mange ting helt andre farver. To ting, der betragtet på almindelig måde ser fuldstændig ens ud og måske let forveksles, får vidt forskellige farver, når de rammes af polariseret lys.

Dette bruger man for eksempel, når man skal undersøge stenarter. Lægges et lille klippestykke under et almindeligt mikroskop, kan man udmærket se, at stykket består af mange forskellige smådele – men det er svært at se forskel på dem; i hvert fald er det svært at identificere dem blot ved at se på dem.

Rammes stykket derimod af polariseret lys, og bliver mikroskopet ydermere forsynet med et polariserende filter ovenover stykket, tegner billedet sig helt anderledes. De smådele, der før så ensartede, grå ud, stråler nu i vidt forskellige farver, som man kan få til at variere efter den måde, hvorpå de rammes af det polariserede lys, d.v.s. ved at ændre lysets gennemgangsretning.

Den farve, tingene får i polariseret lys, og den måde de skifter farve på, når lyset varieres, beror ikke på tilfældigheder. Ligesom grundstofferne har ganske præcise fysiske egenskaber, der på karakteristisk måde adskiller dem fra hinanden, således har mineralerne hver deres særprægede optiske egenskaber, der afsløres i det polariserede lys.

Når videnskabsmanden skal undersøge et mineral eller en bjergart sammensat af flere mineraler, for eksempel granit, bliver der ved hjælp af en

diamantsav og slibeskiver skåret og slebet en skive af, kun cirka 20–30 tusindedele millimeter tyk, således at lyset kan trænge igennem. Dette stykke, der forståeligt nok kaldes et tyndsnit, bliver lagt under et mikroskop, gennemlyses af polariseret lys, der igen passerer mikroskopets polarisationsfilter, og et strålende farvespil rammer nu videnskabsmandens øje eller kan afbilledes på en fotografisk farveplade.

Ved hjælp af denne metode kan man med langt større sikkerhed end tidligere fastslå, hvad mineralske forekomster indeholder.

I Danmark anvendes metoden blandt andet af Statens Byggeforskningsinstitut ved undersøgelse af byggematerialer. Især undersøges beton, så man ad den vej kan finde ud af, hvad der egentlig sker i betonen, når den begynder at skørne eller på anden måde viser sig uholdbar.

Det, der ved første øjekast ligner et fantasifuldt, abstrakt maleri, er et tyndsnit klippestykke. Det er ikke to forskellige præparater, der ses til venstre, men et og samme stykke, blot er det polariserede lys blevet „drejet“, hvorved de enkelte mineraler på meget karakteristisk måde skifter farve. Også ædelstene kan undersøges under polariseret lys, og ikke blot kan der herved hurtigt og præcist skelnes mellem ægte stene og forfalskninger, men også mellem stene så beslægtede, at der normalt kræves meget stor erfaring for blot at foretage et nogenlunde pålideligt skøn.

Jeg får
de gode ideer
i ALT for damerne

— så jeg kan sagtens være velklædt for små penge!

Der er også...

Lægebrevkasse. — Interessante aktuelle artikler. — Personlig brevkasse ved Fru Nini. — Tegneserien om Nonner, mors egen pige. — Gemmesider om håndarbejder og strikning — og meget mere nyttigt og underholdende kvindestof.

75 øre. Fås hos alle bladhandlere og på postabonnement.

Jeg syr selv efter bladets nemme „Mønster på stof“-system. Jeg har blandt andet syet mig en elegant kjole, der kun kostede 49,50. Desuden er der glimrende snitmønstre, masser af opskrifter på fiske påklædningsting, som man selv kan sy, strikke eller hækle — og pragtfulde modesider med det nyeste nye...

Vi har fået moderniseret vort hjem

Både til stuerne, køkkenet og børneværelset har jeg brugt mange gode ideer fra „ALT for damerne“ og for små penge fået et smukkere og mere moderne hjem med bedre plads til alle.

Det er blevet morsommere at lave mad „ALT for damerne“s køkkensider er nemlig et eventyr af nemme og spændende opskrifter.

Jeg glæder mig også til

„ALT for damerne“s romaner og noveller. I øjeblikket er det især „De hvide fugle“. Den er vanvittig god, og der er resumé hver gang, så De kan sagtens begynde nu!

ALT for damerne

Køb hver tirsdag
— det nyttige ugeblad

Refrainets

DER er noget lige så banalt som refrainerne, og det er deres almindelige omdømme. De angribes ofte og gerne, og alle angriberne er enige om, at refrainerne er gyseligt sentimentale. Når refrainerne hånes, så er det altid af, hvad man kan kalde skolede læsere, som finder, at teksternes litterære værdi er lig nul. Dette synspunkt er højst respektabelt, men det er nu engang refrainernes brugsværdi, der skal bedømmes. Hvis folk kan bruge et refrain, hvis de kan lide og vel at mærke tage det til sig, så har det brugsværdi, og er godt, hvor gyseligt det end kan være for folk, der ikke har brug for det.

Men hvad handler nu disse refrainer om, siden de kan spille en så stor rolle for mange mennesker? Vigtige bestanddele er de personer, der optræder. Der er *den unge pige*: „sommerens sødeste heks fuld af pigesmil, charme og sex“, som andetsteds kan have „så søde, søde, søde øjne så blot du ser på mig, så bli'r jeg blød“. Andre enkeltheder på hendes person kan også fremdrages: „Åh dit røde hår, rive-ræve-røde hår“. Pigen behøver ikke nødvendigvis være dansk som „Kis i Kerteminde“, hun kan også være udenlandsk som „Lalaloo“ og „Cara Mia“.

Det er sjældent, hun har nogen beskæftigelse. I „Sammen med dig“ synger hun dog „Jeg skal tidligt op og passe mit job“, hvad der røber redeligt arbejde, hvorimod det at være fiskerpige vel må betegnes som et romantisk heldagsjob: „Jeg var så ung og glad for alt i livet, en kæk og munter sømand blev min ven“.

Den unge mand skal have „stærke arme“ og være flot: „Han var vild, han var varm, han var Johnny, og de kaldt ham Johnny Guitar“.

Refrainets unge helt skal have en række erotiske egen-skaber, ligesom refrainets heltinde skal have sine, og det er forståeligt nok. Mere uforstående står man over for ham, der har „bare tjuv bang tinge-litang — dong — dong“. Den unge mand kan tage sig forskellige ting til: „Soldaten på vagt i det fjerne“, „Der var engang en urmager i Frederikshavn“ — og han kan naturligvis være sømand som f. eks. ham, der i „Fiskerpigens sang troedes død, men så pludselig dukker op i sidste vers. Han kan også være spillemænd som „Banjo-Bill“ og „Johnny Guitar“, eller

NÅR DEN GAML

Verden

han kan bare være en romantisk udlænding: „Zigeuner er hans navn“.

Den yngste medvirkende i refrainerne er barnet, ikke blot det danske dukkebarn eller den „lille dame i Dynekær“, også udenlandske og især italienske børn som „Bambino“ forekommer ofte.

Blandt de ældre mennesker spiller den gamle moder så afgjort den største rolle: „Mor er den bedste i verden“ – eller „Lille mor, lille mor, tank, hvor er din kærlighed dog stor“. Man hører derimod ikke om den gamle fader i refrainerne. Den lidt ældre og helt gamle mand er ellers flittigt brugt, gartneren, der planter smil og planter solskin, skomageren, der laver sko, så fødderne danser og guldsmeden, der i „Gaven til mor“ sælger et kostbart smykke til den lille pige langt under indkøbsprisen, og smeden der ved „endskønt han er gammel og grå, præcis hvor en hammer skal slå“.

Disse i refrainerne kun lidet karakteriserede personer udgør en vigtig bestanddel af det, der skal til, for at et refrain kan slå an. De situationer, hvori hovedpersonerne optræder, er mindst lige så vigtige. Refrainforfatterne vælger de mest følelsesmættede situationer her i tilværelsen: stævnmøder, afskeds- og gensynsscener, minder o. s. v. Når ganske almindelige mennesker selv er i sådanne situationer, mangler de ord til at udtrykke sig, for følelserne er et område, hvor hverdagssprogets egne ord kun sjældent slår til. Her er det så, at refrainforbrugerne har refrainerne til så at sige at tale for sig. Betegnende er det, at en overvejende del af teksterne er skrevet i jeg-form. Derved har de lettere ved at gribe ind i hverdagen. Et

Refrainer er ikke folkeviser i moderne iklædning, men de indtager samme plads i hverdagen, som folkeviserne engang gjorde det. Derfor er refrainerne gjort til studieobjekt af stud. mag. Iørn Pilø, der arbejder i Dansk Folkemindesamling, og som her giver os et indblik i refrainernes verden.

refrain har ikke noget selvstændigt poetisk liv, men det har de litteraturkyndige forlængst fortalt os, og et refrain skal ikke først gå gennem hjernen, det skal gå direkte ind til hjertekulen, hvorfra følelserne vælder frem.

Tænk på de utallige situationer, hvor to mennesker ikke er, eller snart ikke skal være i nærheden af hinanden. Der er pigen, som spørger de „Hvide syrener, der blomstrer i haven, hvor er min ven, hvor drog han hen?“ Og der er sømanden, der beder „Den hvide måge – hils min kære og fortæl dem, at vi snart skal ses pany“.

Barndommen står for de fleste som „eventyrets rige“, og pigen eller manden, der mindes sin barndom, er da også et yndet motiv: „Når jeg ser på skønne blomster, dukker svundne minder frem, om den gamle milde gartner, i mit fjerne barndomshjem“.

Nært knyttet til barndomshjemmet er jo moderen, og alene af den grund er det ganske rimeligt, at mor-refrainerne florerer, som de gør. Barnet vækker også minder om folks egen sorgløse barndom: „Drømmen om en bedre verden findes i et barneblik“. Man søger efter lykken, nogle mener, at den hørte barndomshjemmet til, andre håber en dag at finde den. Derfor bygger refrainerne på alle disse lykkeslotte: „Et drømmeslot bygger vi let, vi to“.

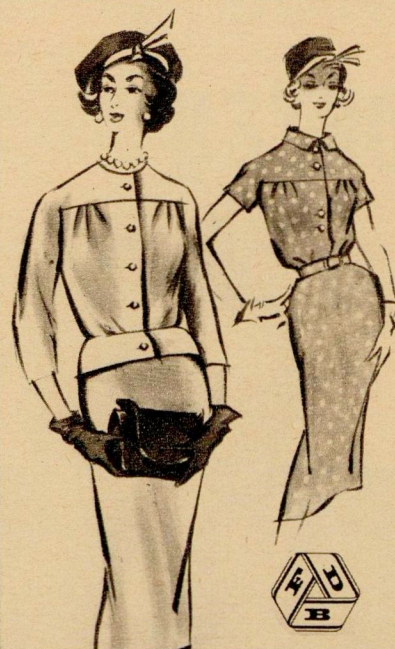
Behovet for disse refrainer synes stort. Men refrainforfatterne, grammofonselskaberne og forlæggerne har også et behov – og det er forretning. Refrainer spredes med lynets hast gennem radio, fjernsyn og gram-

mofon, gennem salg af noder og sangkort. De helt store slagere som „Den gamle gartner“ kan have flere års levetid, men langt de fleste lever kun i nogle få måneder og afløses så af andre af nøjagtigt samme indhold. Men selv om den officielle spredning ophører, så kan enkelte af refrainerne alligevel fortsætte blandt folk, når pladen står i hjemmene ved grammofonerne.

Refrainforfatterne er jo ikke digtere i den forstand, at de skaber noget originalt. Deres største originalitet udviser de når de finder på de særprægede pseudonymer, de skriver under: Kim Hol-

ter, Allan Hondé, Peter Mynte, Peter Spar, Nero Young o.s.v. En refrainforfatter udtalte for et stykke tid siden i et interview, at man ikke noksom kan undervurdere folks smag. Det vil sige, at man ligefrem skal være i al fald denne refrainforfatter taknemmelig for, at han vil nedlade sig til at skrive så dårligt, at det altså bliver godt. For det er vel utænkeligt, at de rædselsfulde refrainer, han skriver, er et udtryk for hans mindre fuldvægtige, men til refrainbrug fortrinlige talent?

Vore unge lyrikere taler ofte om, at de vil skrive nogle bedre refrainer. De har ikke gjort det endnu, men vil de gøre det, må de overholde spillets regler, og de går bl. a. ud på, at sproget i et refrain, der bliver schlager, er „fordøjet for læserne“. Det er af denne grund, at der er forskel på poesi og refrainpoesi. Iørn Pilø.

Sy selv

Af »VI«-mønster

nr. 3313 (Størr. 40 og 44)

kan fremstilles

Jakke og nederdel

Kjole med kort ærme

Pris 2,75

FÅS I

BRUGSEN - STILMAN
NORITA og
Magasin ANVA

GARTNER OG HVIDE MÅGE TUMLER SIG

DEN MODNE KVINDE SVIGTER SPORTEN

Det er den yngste generation og ungdommen, der gør sig gældende på sportspladserne. Ved ægteskabets indgåelse falder interessen for aktiv udøvelse af sport.

ANTALLET af aktive, kvindelige idrætsudøvere i Danmark er stadig stigende. Årsagen kan kun være den, at nu har også kvinderne fuldt ud opdaget, hvor megen glæde og fornøjelse, der ligger gemt i sporten.

I større grad end nogensinde før er sportsgrene, som for eksempel svømning, håndbold, bueskydning og fægtning blevet helårsbetonede, og formentlig varer det ikke mange år, før det samme er tilfældet med andre sportsgrene, der tidligere blev regnet for enten „vintersport“ eller „sommersport“.

Desværre er den mere modne kvindes deltagelse i *svømningen* dalende, men alligevel har vi i dag cirka 18.000 aktive kvindelige svømmere. Ønsker kvinden at få noget ud af denne sport, må hun mindst 2-3 gange ugentlig tage sin svømmetur, hvilket naturligvis er umuligt for dem, der bor i en by uden svømmehal. Hertil kan dog oplyses, at man mange steder drømmer om inden for længe at få realiseret planer om opførelse af en hal, ligesom man nogle steder påtænker at bygge friluftsbadninger, hvor bassinet i den koldere tid har opvarmet vand. I så tilfælde kan svømmesæsonen jo forlænges adskillige måneder. Månedskontingentet i en svømmeforening er i reglen fra 2 til cirka 10 kroner, og det samme er tilfældet i *håndboldforeningerne*. Håndbolden tæller i dag cirka 62.000 kvindelige medlemmer, men også her er deltagelsen af de modne kvinder svækket. Det er sjældent, man ser håndboldkvinder på over 30 år, men for dem, der stadig holder denne sport ved lige – selv om de er blevet gift og har stiftet hjem – kan det oplyses, at to gange en time om ugen er nødvendigt, hvis man betragter håndbolden i motionsøjemed.

Med bue og pil og kårde

Bueskydning og *fægtning* er to af de sportsgrene, der tæller færrest kvindelige medlemmer. Kun cirka 80 danske kvinder er bueskytter, medens cirka 350 deltager i fægtesporten. I begge tilfælde er det dog hovedsagelig kvinder i den mere modne alder, som gør sig gældende. Man har for eksempel meget fine bueskytter på over 50 år, og i reglen er hovedparten af fægterskerne over de 25. – Og ønsker man at få noget ud af bueskydningen, må man afse 2-3 gange en time

om ugen til skydebanen. Hvad den økonomiske investering angår, kan der blive tale om cirka 200 kroner til bue og pile, kontingentet beløber sig til 2-3 kroner om måneden.

Fægtningen er en noget dyrere sport. Prisen er pr. måned for to undervisningstimer om ugen 25 kroner. Redskaberne stilles derimod gratis til rådighed, og træningsdragten er også her individuel. Men fægtningen er utvivlsomt en sport, mange kvinder har gavn af. Den giver fornøden velvære, og i enkelte tilfælde har læger simpelthen ordineret kvinder deltagelse i denne sport.

Sommerens sport

Er kvinder interesseret i sport udelukkende i sommermånederne, er der mange flere muligheder at vælge mellem. Vi kan blot nævne *atletik*, der i dag tæller ca. 7.800 kvindelige medlemmer, *tennis* (ca. 5.500), *roning* (ca. 3.000) samt *kajaksporten* (ca. 350). Disse sportsgrene er egnede for kvinder i alle aldre, men desværre sporer man også på disse områder en lille tilbagegang, når det gælder den modne kvinde. Hun holder som regel op, når hun bliver gift, men den, der trods alt holder atletikken ved lige, må nødvendigvis tilbringe 3-4 aftener om ugen på idrætspladserne, hvis det skal give noget resultat. Gennemsnitlig skal man betale godt et par kroner om måneden i kontingent samt et par kroner ved indmeldelsen. Dertil kommer træningstøj, som kan købes efter eget ønske.

Sport til vands

Roning og *kajaksporten* er også fortrinsvis dyrket af de unge piger. Den modne kvinde svigter for en stor del, men naturligvis er der dem, der stadig bevarer interessen – også når de kommer over de 25. Prisen pr. måned er forskellig i de mange klubber, men gennemsnitlig beløber det sig til ca. 3-5 kroner samt et indmeldelsesgebyr på ca. 10 kroner. For kajakroernes vedkommende bliver der desuden tale om indkøb af båd til 100-200 kroner, mens roklubberne derimod altid stiller både til rådighed.

Sport til lands

Man kan notere jævn fremgang for kvinders deltagelse i *tennis* i dag. Mange tilbringer

Håndbold samler mange unge, ligeledes gymnastikken.

flere timer om ugen på tennisbanerne om sommeren, og det tilbagevendende spørgsmål er blot dette: hvor mange timer skal der til, hvis det skal give noget? Det mest almindelige er 2 timer om ugen, men mange spiller dog både 3 og 4. Det årlige kontingent beløber sig til omkring 100 kroner, indmeldelsesgebyr på 10-20 kroner, og dertil kommer anskaffelse af ketcher, der koster fra ca. 50 til et par hundrede kroner.

Gymnastik (ca. 112.000), *badminton* (ca. 12.600) og *bordtennis* (ca. 850) er faktisk udpræget vinteridræt. Det er hovedsagelig den modne kvinde, der gør sig gældende indenfor gymnastikken, og mange dyrker denne sport i motionsøjemed. Nogle mener, man skal bruge 5 timer om ugen, medens andre mener, at to timer er tilstrækkeligt. En time er i hvert fald ikke nok. Kontingentet er meget varierende, men gennemsnittet cirka 5-10 kroner om måneden.

For *bordtennis* og *badmintons* vedkommende kan man vist roligt sige, at tilgangen er stigende. Der er aktive spillere på over 50, og man regner med, at disse

Husmoderforeningen fylder 25 år

CIRKA 5000 husmødre er i dag medlemmer af de kooperative husmoderforeninger, og landets største forening, den der omfatter København og omegn, tæller cirka 1200 medlemmer og fejrer i denne måned 25 års jubilæum.

Den kooperative Husmoderforening i København blev startet efter at nogle husmødre, der havde deltaget i et kooperativt kursus på Roskilde Højskole i 1931-32, slog sig sammen og diskuterede planerne om at danne en kooperativ husmoderforening i Danmark. Planerne blev til virkelighed, og foreningens første formand var fru *Sylvester Jensen*. I de forløbne år har foreningens arbejde, der er baseret på at fremme husmødrenes interesse for den

kooperative tanke og på at højne de enkelte familiers levestandard, vakt stor opmærksomhed blandt vore husmødre.

Det er nu godt 20 år siden man stiftede de første kooperative husmoderforeninger i provinsen, og da tilslutningen har vist sig at være meget stor, kommer der utvivlsomt flere til i de kommende år. De kooperative Husmoderforeningers opgaver er lagt i brede rammer, og en af de vigtigste er at give husmødrene råd, vejledning og undervisning på de mange kurser, der er oprettet. Hovedstadens kooperative Husmoderforening har i dag 27 forskellige kurser for medlemmerne.

De forskellige foreninger er samlet i et landsforbund, som fru *Carla Poulsen*, Silkeborg, er formand for. Den nuværende formand i København er fru *Ellen Nielsen*.

to sportsgrene skal dyrkes 2-3 gange om ugen, hvis man vil have noget udbytte af sit spil. Prisen for deltagelse er cirka 5 kroner om måneden. Dertil kommer så et bat eller en ketcher til henholdsvis 10-25 kroner og 50-150 kroner.

Og lidt om kalorier

Hvis kvinden dyrker idræt

udelukkende med det for øje at tabe nogle overflødige kilo, skal hun være meget ivrig. Ved intens udøvelse kan hun regne med at forbrænde 1 kalorie pr. 2 kilo legemsvægt pr. time - hvilket svarer til kalorieindholdet i et stykke knækbrød - og i denne forbindelse kan det nævnes, at roning er den mest effektive sport for kvinder, der ønsker at

tabe sig. Spørgsmålet er blot dette, om også den helt ældre kvinde bør og kan deltage i sport.

- Hun har godt af det, svarer lægerne, blot må den enkelte kvinde naturligvis moderere sine præstationer efter, hvad hun mener der er bedst for hende selv. Det er jo ikke alle, der er lige rørige, når de er 65.

- et kvalitetsprodukt fra FDB

Super Stafet - sokken med 3 måneders slidgaranti er af spun-perlon og forsynet med uldfoer. Tå og højhælsforstærket ... 8,65

Stafet sok i 80 % uld og 20 % nylon 8,45

Stafet

sokker

i trit med tidens krav...

INGEN KAN UNDVÆRE

MAN kan jo i vore dage tegne forsikringer mod næsten enhver risiko. Der er kendte skuespillerinder, hvis ben og barm er forsikret for hundredetusinder af kroner, man kan forsikre sig mod tvillingefødsler, mod hugormebid og regnvejr i ferien – og meget, meget andet.

Men i det daglige er det jo andre ting, der trænger sig på for de fleste af os – f. eks. risikoen for at vore ejendele skal blive ødelagt ved en brand, eller at de skal blive stjålet – eller faren for, at vi skal blive skyld i at andre kommer galt af sted og således pådrage os et erstatningsansvar.

Flere og flere bliver klar over, at risikoen ved disse dagliglivets farer bør dækkes ved en forsikring. Vi skriver udtrykkeligt *en* forsikring. For de fleste mennesker har jo oparbejdet en sund modvilje mod alt for meget papir og mod at have alt for

mange forskellige ting at holde rede på. Og det er i konsekvens heraf, at *Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring* nu har oprettet en „alt i ét“-forsikring, som virkelig imødekommer dagliglivets forsikringsbehov.

Den nye „husstandsforsikring“ hos MLU – som selskabet gerne kaldes – gælder først og fremmest hjemmets indbo og familiens personlige ejendele, og dernæst også det økonomiske ansvar, som husstanden kan komme til at påtage sig overfor andre. For dens førstnævnte afdeling, indboforsikringen, er den årlige præmie kun 14 kr. pr. 10.000 kroners forsikringssum. Og dette er meget billigt i denne branche, specielt når man tager i betragtning, hvor omfattende denne forsikring er.

MAN BØR LÆSE POLICEN

Hvem giver sig til at læse

en forsikringspolicies snørklede 20–30 paragraffer? Det er nu et arbejde, man i egen interesse ikke bør skyde fra sig, og MLU har endda gjort det prisværdigt kort og letfatteligt – enhver kan her hurtigt overskue, hvor meget man får for pengene.

Husstandens indbo er forsikret mod tyveri, og ikke blot mod *indbrudstyveri*, som der står i de fleste forsikringspolicies, men også mod simpelt tyveri, som man siger i fagsproget. Hvis f. eks. en betler ringer på døren, finder denne åben og stikker armen ind og stjæler en frakke – så dækker den nye husstandsforsikring også. Det er tillige noget ganske særligt ved MLUs nye forsikring, at den dækker også mod tyveri af husstandens ejendele, selv om disse ikke befinder sig i hjemmet, således omfatter den automatisk ens bagage under rejse i Danmark, og ligeledes en cykle, der er henstillet „ude i byen“. Husstandsforsikringen dækker for tyveri af rede penge indtil 1500 kr.; også dette er et usædvanlig gunstigt vilkår.

Så er indboet naturligvis også forsikret mod vandskade og mod brand og eksplosion. Der er i policen – og det er af betydning i disse olie-fyrstider – ikke den sædvanlige klausul om, at det skal være eksplosion i „gas fra

offentligt gasværk eller dampkedeleksplosion“. Iøvrigt er hele brandforsikringen et ret nyt område for MLU; først efter sammenslutning med et andet andelsforsikringsselskab, Fællesvirke, er man begyndt at tegne brandforsikringer.

ANSVARET KAN VÆRE KOSTBART

Vi mennesker får mere og mere at gøre med omverdenen omkring os. Vi bevæger os dagligt i den hastigt voksende trafik, vore børn skal lege i en verden, hvor vinduesruderne bliver stadig større og dyrere, vi færdes jævnligt i butikker med skrøbelige glasdiske – og der opstår derfor for os alle i det daglige mange situationer, hvor vi ved at bære os galt ad eller måske blot ved at være uopmærksomme et øjeblik kan volde andre skade og blive draget til ansvar.

Dette ansvar kan man naturligvis forsikre sig imod – eller rettere sagt: Det er ikke *selve* ansvaret, man lægger fra sig, for det ville jo ikke være særlig moralsk, men *de økonomiske følger* af dette ansvar. Og dem bør man forsikre sig imod – ikke alene for sin egen skyld og for familiens, hvis økonomi kun sjældent kan bære et stort erstatningsansvar, når ulykken er ude,

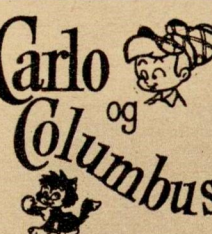
**ARBEJDESTØJET
I TOPKLASSEN**

et kvalitetsprodukt fra FDB

Slidmand

Carlo og Columbus

af Rune Andréasson

STJERNEØJE HAR HJULPET CARLO AT FLYGTE. NU ER HENDES FAR INDIANERHØVDINGEN STORE BØFFEL VRED...

DU VED, HVAD LOVEN SIGER! DER DER SVIGTER STAMMEN, SKAL DRIVES BORT!

(JA, FADER!)

STORE BØFFEL! HVOR KAN DU LADE VOR DATTER GÅ

ROLIG, MIN SQUAW! STJERNEØJES STRAF SKAL NOK BLIVE MILD. SÅ SNART SØG GÅR NED BAG BJERGENE, VIL TO RYTTERE FØLGE HENDES SPOR OG BRINGE HENDE TILBAGE IGEN

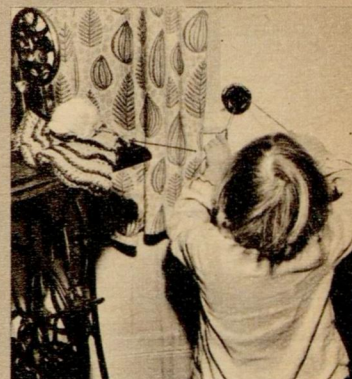
men også af hensyn til andre mennesker. Mange har i tidens løb lidt skade ved andres ufor-sigtighed og har fået tilkendt en erstatning, som reelt intet var værd – simpelthen fordi den, der var skyld i skaden, ikke kunne honorere kravet, og ikke havde forsikret.

Den slags forsikring er vel kostbar tænker De. Men nej. Den almindelige familieansvarsforsikring er med i MLUs nye husstandsforsikring, og den koster ikke mere end 7 kroner årligt. Herved dækker man sig mod erstatningskrav o. lign. på indtil 150.000 kr. – og det er dog selv i vore dage en sum af betydning. Forsikringen dækker ikke hunde og heller ikke skader, man eventuelt forvolder med motorkøretøjer, men disse områder er jo også på anden måde klaret, idet der her skal være tegnet en lovpligtig, særlig ansvarsforsikring.

Lidt udover det sædvanlige er det, at MLUs husstandsforsikring også omfatter de særlige ansvar, som hus- og grundejere påtager sig, f. eks. med henblik på grusning af isede fortøve.

INGEN GÅR FRI

Der sker 32.000 færdsels-uheld i Danmark om året, 40.000 arbejdsulykker, 85.000 tyverier og 30.000 andre forbrydelser, 11.000 ildebrande – og meget, meget mere. Uden at forfalde til sortsyn må man fastslå, at rent statistisk vil ingen dansk familie i vore dage kunne undgå på et eller andet tidspunkt at komme ud for en sådan ubehagelig begivenhed, hvis økono-

BESKYT BARNET

Cigaretten på gulvet er interessant, men barnet kan få mén for livstid. – Gem tændstikkerne for de små. Leg med tændstikker er årsag til storbrande. – Hold børnene væk fra kontakter. Elektriske stød medfører døden.

miske følger man kan forsikre sig imod.

Den almindelige danske families forsikringsbehov er derfor også noget bredere end det, der kan dækkes selv af MLUs meget vidtgående husstandsforsikring. Man kan stort set sige, at der i det daglige liv er brug for tre arter af forsikringer. Den ene dækker de skader, man eventuelt kommer til at forvolde andre mennesker, og den anden sikrer ens personlige ejendele – begge disse områder dækkes af husstandsforsikringen, men desuden har mange mennesker brug for forsikringer som kan træde i funktion, hvis indtægterne pludselig svigter.

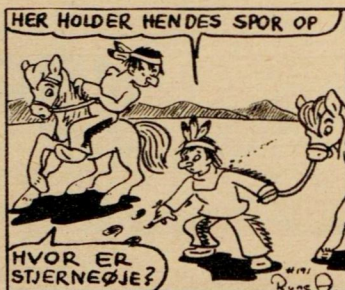
Mange vil finde de 4-5 kroner i dagpenge fra den almindelige sygekasse eller 12-15 kroner (der er maksimum!) fra den almindelige lovpligtige ulykkesforsikring for lidt til at sikre familien i påkommende tilfælde. Sygelønsordningen og de mange tusinde private ulykkesforsikringer råder delvis bod på denne

utilstrækkelighed. Arbejdsløshedsforsikringen er de fleste arbejdere og funktionærer jo automatisk med i, og hundredtusinder af mennesker har tegnet livs- og pensionsforsikringer med henblik på arbejdsevns bortfald, ved død eller alderdom.

Og der kunne nævnes meget, meget mere; mange familier har efterhånden en halv snes eller endnu flere forskellige forsikringer løbende – forsikringer, der ofte delvis dækker hinanden, og hvis præmier forfalder på alle mulige tidspunkter, foruden at de undertiden krydses af helt eller delvis offentlige, sociale ordninger.

Det ville være storartet, hvis den enkelte familie havde mulighed for at rationalisere alt dette og derved gøre sig livet noget lettere. MLUs nye husstandsforsikring er et skridt i denne retning.

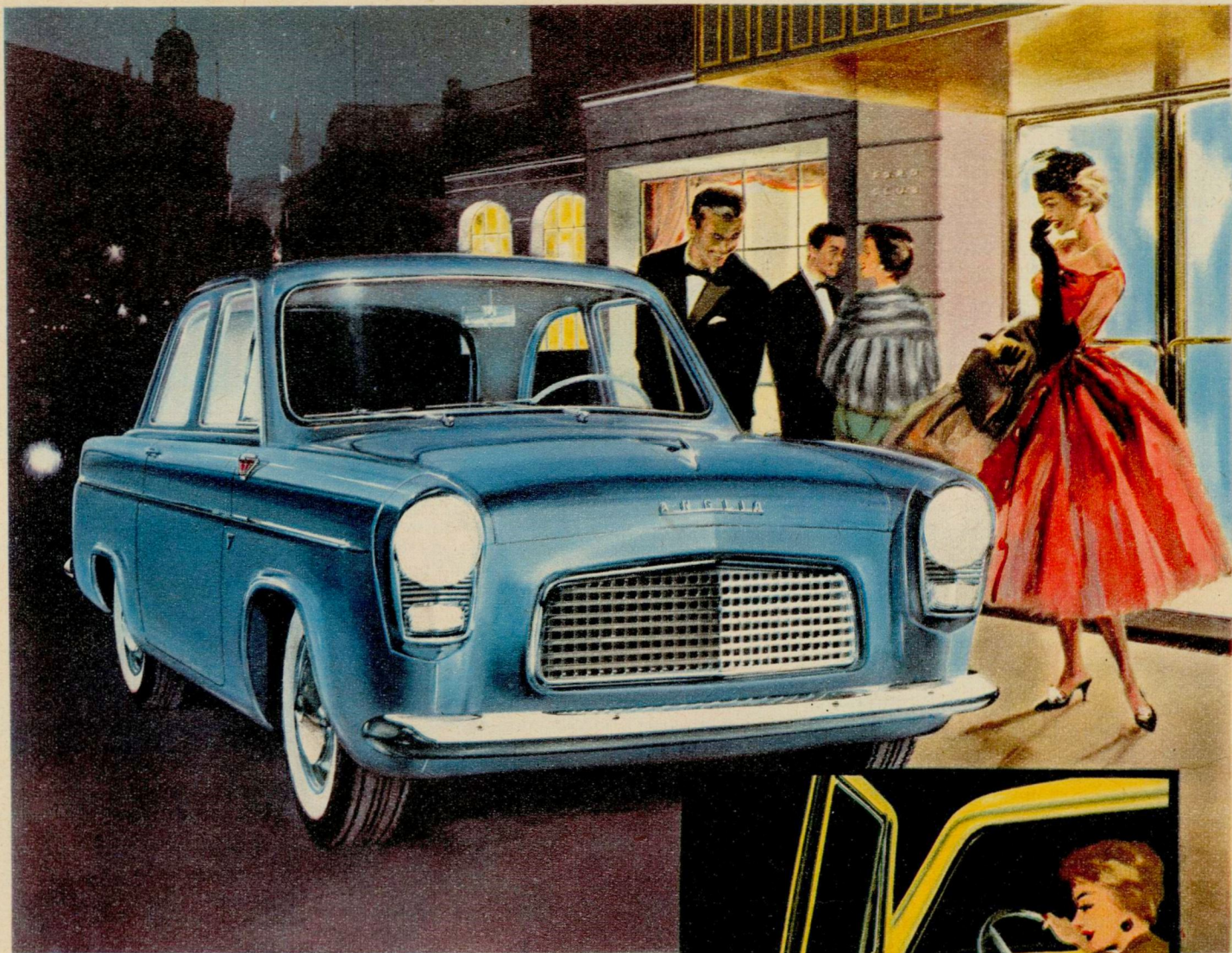
Men der er også flere andre vigtige forsikringsområder, og det ville sikkert kunne betale sig, hvis den enkelte familie fik lejlighed til at rådspørge uvildige forsikringskonsulenter, som kunne fortælle, hvorledes den bedst muligt, lettest muligt og billigst muligt fik dækket det som man nu en gang ikke kan mangesidige forsikringsbehov, komme uden om i vore dage.

- gi' Deres mand

en smagsprøve

De bliver så glad for

FORD ANGLIA

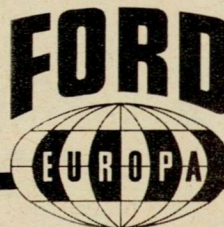
når dens raffinerede skønhed gør sig i det bedste selskab

I kvarterer, hvor det stråler af lys og luksus, ser De også Anglia køre frem. Som en selvfølge tiltrækker den mennesker med smag og kultur, for Anglia har det udseende, der passer Europæeren af i dag: den diskrete men alligevel overlegne skønhed. Dens raffinerede fremtoning gør sig i det bedste selskab... overalt.

Det er også en af grundene til dens imponerende succes. Nogle køber den først og fremmest for dens overlegne kørselsegenskaber, andre på grund af dens eminente økonomi, men for alle forhøjes glæden over Anglia ved dens luksusudstyr, raffinerede linieføring og elegante pastelfarver. Hele Europa er begejstret!

Anglia skabt med sans for skønhed...

lille egern sad

Det er ikke enhvers sag at få øje på skovens myldrende liv. De fleste af skovens dyr færdes kun lidt i fuldt dagslys, fordi det enten er for farligt, eller fordi byttet for let bliver advaret.

Men det lille vævre egern agerer gladelig for de tobenede gæster. Det er frimodigt, for dets føde løber ikke sin vej, og de fleste fjender kan det undvige i elegant flugt ad træernes spinkleste kviste.

Ligeså stor øjenfryd som egernet er det lille rålam. Kun to timer gammelt er det i stand til at springe rundt, og i løbet af en halv snes dage begynder det selv at søge føden. Men mor følger det vagtsomt. Ser eller hører hun noget mistænkeligt, skraber hun advarende i jorden, og straks er hendes lam som opslugt – gemt i skovbundens tætte vegetation. Men gå ud tidligt om morgenen, endnu før det er lyst, og De vil have chancer for at se den lille hjorteidyl.

Derimod er det meget svært at komme på kig af skovens mest talstærke beboer: den lille, flittige mus, der ikke blot sørger for en hyggelig og varm bolig bygget af græs og kviste og foret med hår til familien, men også samler i lade til den lange, strenge vinter.

Profeten

MENNESKER I FORBITARTEN

FOR halvandet år siden fik Kalundborg-egnen en tilflytter, som vakte en vis bekymring hos befolkningen: Han ville skabe et samlingssted for en mystisk, religiøs rørelse, hvis tilhængere kaldte sig Rosenkreutzerne. På sin dør satte han et skilt op: Rosenkreutzer-Selskabet i Danmark.

Stadigvæk veksles der sigende blikke mellem „de indfødte“ i Torpe pr. Eskebjerg, når man spørger sig vej frem til *Eli Wamberg* på Johannesgården.

Havde jeg ventet, at Rosenkreutzeres åndelige overhoved var en verdensfjern mumie, der tog sig selv alvorligt i alle måder? Han ler tit og gerne, en klukkende latter, der også kan

rettes mod ham selv: den inkarnerede bybo, som nok er trukket i gårdmandstøj, men er

En sælsom beretning om en københavnsk boghandler, der blev landmand – ikke for at realisere en personlig drøm, men for at følge sin kaldelse: at føre „den sande kristendom“ videre, når krigen om få år rammer os...

AFTOVE SMIDTH

helt afhængig af landbrugs- og husdyrkonsulenter og maskinstation, for ærligt talt – han *aner* intet om landbrug!

Hvorfor forlod han storbyen? Hvorfor lagde han sin tilværelse om? Han var en forfinet antikvarboghandler med høje litterære interesser. Nu pusler han om 150 avlskaniner og fører omhyggeligt kartotek over hvert enkelt dyr fra undfangelse til slagtning.

– Det var ikke byboens banale drøm om det frie liv på landet, forklarer Wamberg. Forandringen er led i en større sammenhæng. Jeg føler en kaldelse, og den kunne jeg bedst følge ved at flytte herud. Nogle mennesker er fødte kunstnere. Jeg er den fødte åndelige leder – en kunstner på det religiøst-psykologiske område.

Han siger det selvfølgelig, uden hovmod. Nu er han hverken københavner eller landmand, men en rødskægget profet med indtrængende blå øjne. Den før så jordnære, praktisk ræsonnerende mand bevæger sig hastigt ad tankebaner, som kan være svære at følge for den uindviede:

– Kirken lever på tro, Rosenkreutzeren lever på viden – på en sandhed, som gennem ånds-forskning beviser sig selv. Ved

selvgranskning – en slags psykoanalyse – erkender han sig selv ned gennem barndommen, og derfra kan han nå videre frem til erkendelse af sin egen genfødsel og placering i udviklingen. „Bank på, så skal der lukkes op“, står der i Biblen. Men der skal bankes hårdt! Han afbryder sig selv med sin klukkende, højst jordiske latter, men bliver straks alvorlig igen:

– Den dør, som skal lukkes op, er de vante, jordiske begreber. Man må helt bort fra rum og tid – blive eet med det, som man åndeligt arbejder med. Da erkender man den store logiske sammenhæng, det ordnende princip i tilværelsen, og man forstår, hvorfor tingene sker, som de gør. Når man er nået frem til åndelig erkendelse, bliver det jordiske liv bedre og rigere. I den forstand er Rosenkreutzer-læren en praktisk kristendom.

– Mener De, at ethvert menneske kan nå frem til en sådan erkendelse?

– Ja, men sjældent ved egen hjælp. I reglen må de have støtte fra en lærer, som selv har den fornødne åndelige indsigt. Jeg har mange elever rundt om i landet og blandt udenlandsdanskere. Nogle af dem knytter sig varigt til Rosenkreutzerne, andre

i Torpe

trænger blot til en håndsækning for at komme over et dødt punkt. Der er to kategorier af mennesker, der søger mig: De, som af en eller anden grund er slået ud og synes, at de ikke kan leve mere, og de, som er i bevidst, åndelig fremdrift, men ikke kan nå videre frem ved egen hjælp.

Men der kræves, at eleven tager det udover alle grænser alvorligt. Ellers kan jeg ikke hjælpe.

– Hvem er De i grunden, Eli Wamberg?

– Det er et spørgsmål, jeg stillede mig selv som femårig: Hvem er du? Hvorfra-hvorhen-hvorfor? Efterhånden fandt jeg svarene, uden påvirkning udefra såvidt jeg kan se. Så snart jeg kunne læse, kastede jeg mig over religionshistorie og religionsfilosofi, og som otteårig følte jeg det som min mission i livet at forene alle religioner. Langsomt sivede det ind i mig, at det var en umulighed, for religionerne er ikke sideordnede – de er trin på en udviklingsstige med kristendommen øverst. Ethvert menneske må fødes om og om igen, til det er nået gennem alle racer, nationer og religioner. Disse kæder af genfødelser – reinkarnationer – følger ganske bestemte linjer. Det meste af Danmarks befolkning i øjeblikket er reinkarnerede jøder, men der er også et islat af ægyptere.

– Hvad var De i Deres tidligere liv?

– Det er min hemmelighed. Folk ville blot le, hvis jeg sagde det. Jeg var 30 år, før jeg erkendte min egen inkarnation; den slags springer man ikke så let til. Men er man først nået så vidt, følger resten af erkendelsen af sig selv. Jeg kan se, hvad der logisk vil ske, og hvornår det sker. Mennesker søger mig af sig selv, fordi de føler, jeg har indsigt til at hjælpe dem. Se, hvor mange, der venter på svar. Han peger på en stak breve. –

Det meste foregår pr. korrespondance. Folk lukker sig bedre op i et brev, og de forstår bedre svarene, når de har haft dem liggende et stykke tid. Det er lange svar. Ofte når jeg kun et enkelt om dagen.

Eli Wambergs brevpapir bærer et kors med en krans af roser – Rosenkreutzernes symbol.

– Vi kalder os Rosenkreutzere efter tyskeren Christian Rosenkreutz, som stiftede broderskabet i det 13. århundrede med det formål at arbejde på menneskehedens vel.

Det er svært at holde Eli Wamberg fast ved hans egen historie – hele tiden smutter han over i „det åndelige“.

– Hvad levede De af, før De blev landmand?

– Jeg er uddannet boghandler og havde i nogle år selv et antikvariat – en specialforretning i okkult litteratur og religionsfilosofi. Det gik ikke. Det danske marked er for lille til den slags. I efteråret 1951 måtte jeg give op. – Men jeg havde også nok at gøre med mit åndelige arbejde. Seks år i forvejen havde jeg mødt lederen af de danske Rosenkreutzere, *Johannes Haavard*, og han udnævntemig straks til sin efterfølger. 'Jeg kan ikke lære dig noget,' sagde han, 'for du ved meget mere end jeg. Men vi kan arbejde sammen.' Han døde i 1950, og det er hans forarbejde, jeg bygger videre på.

– De har altså ikke haft nogen lærer?

– Det har ikke været nødvendigt.

– Har De valgt Deres efterfølger?

– Ikke endnu. Men jeg ved på dato, hvornår jeg skal dø – det vil ikke komme bag på mig. Jeg ved også, hvornår krigen kommer. Vi har alt for mange fingre til at tælle årene på, indtil det sker! Forinden er det mit håb, at vi har dannet et fast broderskab som forstår, hvorfor denne krig kommer – som ikke

lader sig vælte over ende, men står fast, bevarer overblikket og kommer uberørt ud på den anden side, så de kan hjælpe menneskene gennem den svære tid bagefter og vidne for dem, at Kristus stadig lever.

Jeg vil få støtte fra mennesker, som føler tilknytning til Rosenkreutzerne – de vil købe ejendomme rundt omkring på egnen, så vi kan støtte hinanden i arbejdet. Foreløbig har to af vore tilhængere søgt herud.

Men Johannesgården skal også være et slags kloster for mennesker, som trænger til ro, afklaring og åndelig vejledning. Endnu er det hele kun i sin vorden, og vi kæmper med meget store økonomiske vanskeligheder.

Wamberg er pludselig landmand igen, med rynker i panden. Driftsregnskabet ser ikke godt ud. Det var også uheldigt, at den krise skulle ramme svineeksporten – egentlig var det søer, han ville opdrætte. Men hvad – avlskaniner kan man bedre købe „lidt ad gangen“, og bestanden på 150 skulle med lidt held kunne give 10.000 kroner om året. Hvis vi blot kan holde næsen oven vande, skal vi være glade, siger Wamberg.

Men hvad siger hans kone? *Esther Wamberg* er uddannet socialrådgiver og havde en god stilling som inspektør ved Militærhospitalet i København, inden de købte gården – med økonomisk støtte fra nogle trossfæller.

Gennem de 13 år, de har været gift, har hun støttet sin mand og skaffet penge til huse. Åndeligt ligger hun helt på linje med ham, og hun finder det naturligt og rimeligt, at hun skal danne baggrund for ham, så han kan røgte sit kald som sjælesøger. Også hun er født og opvokset i byen.

– Jeg har fundet mig helt godt til rette i det nye, siger hun. Det eneste, jeg savner, er male-riudstillinger og koncerter. Vi må klare os med bøger og gram-mofonplader. Vore naboer var i begyndelsen meget tilbageholdende overfor os. Jeg kan endnu ikke påstå, at vi har synderlig kontakt med dem, men vi gør aldrig propaganda for vort arbejde, og det har mildnet luften om os. Det hjælper også, efterhånden som de opdager, at vi er ganske almindelige mennesker.

Helt almindelige er de nu alligevel ikke!

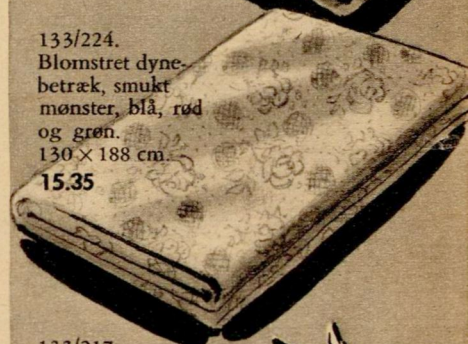

Kulørte dynebetræk

133/227.
Kulørt sirts dyne-
betræk i blå,
rød og grøn.
140 x 190 cm.
17.25

133/224.
Blomstret dyne-
betræk, smukt
mønster, blå, rød
og grøn.
130 x 188 cm.
15.35

133/217.
3-farvet blomstret
calico dynebetræk,
kraftig kvalitet
syet med franske
sømme.
130 x 190 cm.
19.85

- og så får De endda
dividende i BRUGSEN

FORÅR hos

STILMAN

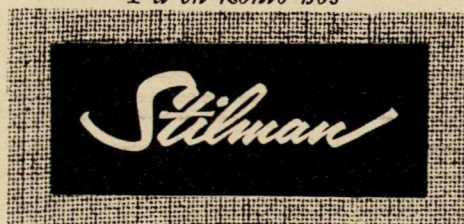
Nu vimler det i STILMAN med sæsonens elegante og praktiske nyheder, som vi glæder os til at vise Dem. Den nye forårsmode siger tweed som i dette smukke teenage costume i den nye, enkle box-linie med mørke stikninger på lommer og revers.

Kr. 218 -

Stilman varer er kvalitetsvarer, – og der er 11 moderne Stilman varehuse, hvor alle er velkommen. Husk at gemme de lyserøde kassebon'er til senere indlevering i Stilman eller i Deres brugsforening. Kassebon'erne er grundlaget for størrelsen af Deres dividende, der første gang fastsættes af Stilman-magasinernes generalforsamling i maj 1959.

AALBORG . HJØRRING . HORSSENS . KOLDING . ODENSE . NYKØBING F . RANDERS . SKIVE . VARDE . VEJLE . ÅRHUS

Få en konto hos

SEJREN OVER ROTTERNE INDEN FOR SYNSVIDDE

BLANDT de landvindinger videnskaben har gjort i perioden siden den 2. verdenskrig, er også den, at man har fundet frem til et stof, som synes at skulle blive det afgørende våben i kampen mod rotterne. Krigen mod dette skadedyr er langt fra endt, men man har dog nu her i landet den endelige sejr inden for rækkevidde – d.v.s. det tidspunkt, da rotten er *et meget sjældent* dyr i Danmark.

I mange kommuner er rotteplagen nu af så ringe omfang, at mange mennesker må have svært ved at forestille sig, hvilken svøbe rotterne var for kun en menneskealder eller to siden.

Omkring århundredskiftet faldt ordet „landeplage“ imidlertid ganske naturligt, når man talte om rotterne. Alle byer undtagen een sluttede sig da også i 1907 til den kampagne for at staten måtte gøre noget, som var rejst af justitsråd E. Zuschlag. Kampagnen førte til, at Danmark som det første land i verden gjorde rottebekæmpelse til en lovbehaftet pligt i alle kommuner. Den ene by, som ikke ville være med, var Skagen, der med stolthed kunne meddele, at „her findes ingen rotter“.

Det felttog, som blev startet med den første rottelov i 1907, var baseret på, at samtlige kommuner på bestemte tider skulle modtage dræbte rotter og udbetale en præmie på 5-10 øre pr. stk. I erkendelse af menneskets udviklede forretningsans gjorde man det samtidig strafbart at „frede, opdrætte eller indføre rotter“ med det formål for øje at hæve præmier for dem. I løbet af de første to år blev der hævet ducør for 2,4 millioner dræbte rotter, og man regnede med, at disse to års kampagne havde kostet ialt 5 millioner rotter livet. Til sammenligning tjener, at noteringen for en levende rotte i dag er 3,50 kr., men at det alligevel er svært at skaffe tilstrækkeligt med vilde rotter til videnskabelige forsøg.

Trods de første års blodbad var der langtfra udelte tilfredshed med resultatet. Mange nærede, som indenrigsminister P. Munch sagde, „den opfattelse, at rottekrigen er endt med et nederlag for menneskene... i løbet af få år er der lige så mange rotter som før, der er endda dem, der påstår, at racen er styrket i mellemtiden.“ Blandt de foreslåede ændringer i rottekrigs-strategien var også den at lave rotteloven om til en kattelov, der påbød alle hus- og gårdejere at holde et vist antal katte. Det forkastedes dog med den begrundelse, at „kattene måske ville blive en lige så alvorlig plage“.

At ville tilintetgøre en rottebestand udelukkende ved hjælp af katte er iøvrigt

temmelig håbløst. Skal katte være effektive rottejægere, må de nemlig ikke få anden fast føde. Man har set gårde, hvor der levede 10-20 katte – samt flere hundrede rotter i bedste velgående.

Det er først adskillige år efter den 2. verdenskrigs ophør, at menneskene for alvor synes at have fået overtaget i rottekrigen. Den afgørende vending står i forbindelse med, at nogle køer i 1942 døde på en amerikansk farm af at spise gæret kløverhø. Ved den lejlighed kom man nemlig ind på et spor, som førte til fremstilling af en række beslægtede stoffer, der har den fælles evne, at de nedsætter blodets evne til at størkne.

Disse stoffer – Cumarin-forbindelser – bruges nu af lægerne til forhindring af blodpropper, og de indgår samtidig i en række nye rottegifte, som har vist sig mere effektive end noget andet af de hundreder af giftmidler, man har budt rotterne, siden man engang i middelalderen fandt på at servere strandløg for dem.

I dag er der anmeldt omkring 100 forskellige rottegifte til kontrollen, og heraf er omkring en tredjedel godkendt. Mange af disse produkter er dog baseret på samme gift. Nye „opfindelser“ på området kommer stadig frem – også adskillige amatør-kemikere mener fra tid til anden at have fundet det helt store. Giftene gennemprøves samvittighedsfuldt på skadedyrslaboratoriet, hvor man selv avler forsøgsdyrene og har en bestand på adskillige hundrede.

Med Cumarin-giftene er man nu nået

så langt herhjemme, at der i mange byer kun er tale om rotter i 1 pct. af husene, og i mange landkommuner er man nede på 1-2 pct. Et rotteproblem af større betydning eksisterer nu kun i visse landkommuner samt i forbindelse med byernes kloaker, hvorfra rotterne ganske uventet kan grave sig op og anrette overordentlig skade.

Der findes dog endnu landkommuner, hvor over halvdelen af ejendommene har rotter – nogle gårde en bestand på flere hundrede. At der kan være så stor forskel fra sogn til sogn hænger sammen med flere ting, bl. a. bygningsstandarden, „de private rottejeeres“ interesse for sagen og kommunalbestyrelsens indstilling. En betydelig rolle spiller det også, hvem man har fået til at gå rundt som giftudlægger. På et af de sidste årsmøder i Landsudvalget for Rottebekæmpelse advarede en taler – der selv var giftudlægger – indtrængende mod at bruge „en lille, sagtmodig eller forsagt“ mand til det job. Den, der skulle klare det, måtte være i stand til at stå for både kritik, grovheder og utallige vittigheder. „Når ordet rotter og deres bekæmpelse bliver nævnt,“ sagde han, „løses der op for vittigheder af så rædselsfuld en kvalitet, at mit 7-årige barnebarn ville skamme sig over at servere dem.“

Enkelte småøer – Nyord ved Stege, Omø og Agersø f. eks. – har man rensat helt for rotter, men totalt udryddede rotterne i Danmark kan man næppe, fordi der stadig føres rotter hertil med skibe fra fremmede lande. I landdistrikterne og mange byer skulle det imidlertid nu være muligt at udrydde rotten helt. Og selv om man stadig må affinde sig med nogle rottefamilier i havnebyerne, er det dog en ganske anden tilstand, end da man startede rottekrigen for 50 år siden med at slå 5 millioner rotter ihjel – uden at man syntes, det hjalp synderligt.

DEN DANSKE

Helpresset i eet stykke af hård aluminium

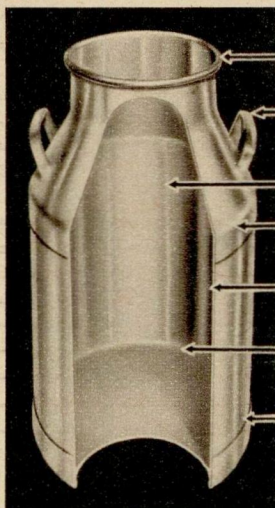
VERDENS BEDSTE MÆLKESPAND

Elegant strømlinet form • Umådelig stærk • Vejer mindre end nogen anden aluminiumspand • Let at holde ren • Hele spandens indre kan overses • Dobbelt hård aluminiumlegering.

A/S FREDERIKSBERG-METALVAREFABRIK

Nitivej 10 • København F. Tel. C. 2326

Alminette Transportspand

solid rand af stor styrke.

hærdede hanke, der ikke rager frem.

blank og glat overflade.

forstærket skulder.

solid vægtykkelse.

buet overgang til bunden.

bundring af hård aluminium eller galvaniseret stål.

Føres af FDB

**Lynhurtig
reparation**

af ARBEJDSTØJET

Skån Dem selv for
timelangt arbejde!
Lapning og stopning
klares på et øjeblik
— så det holder.

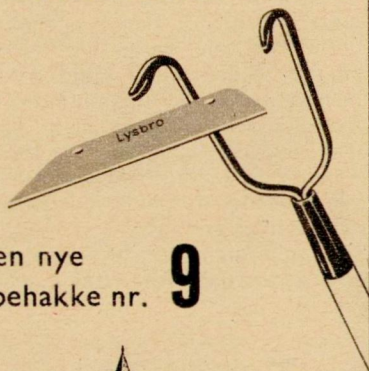
I tube eller
flaske.

Rækker
langt.

BRUGSEN
har den

Lysbro

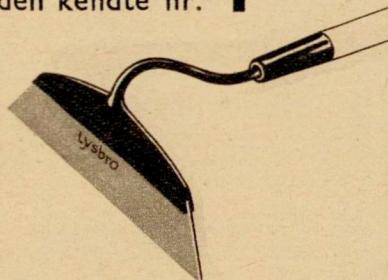
De 2 ROEHAKKER med
udskiftelige klinger
der **ikke** skal slibes

den nye
roehakke nr. **9**

den kendte nr. **7**

LYSBRO FABRIKER · SILKEBORG

ARBEJDET MED HUSET OG HAVEN

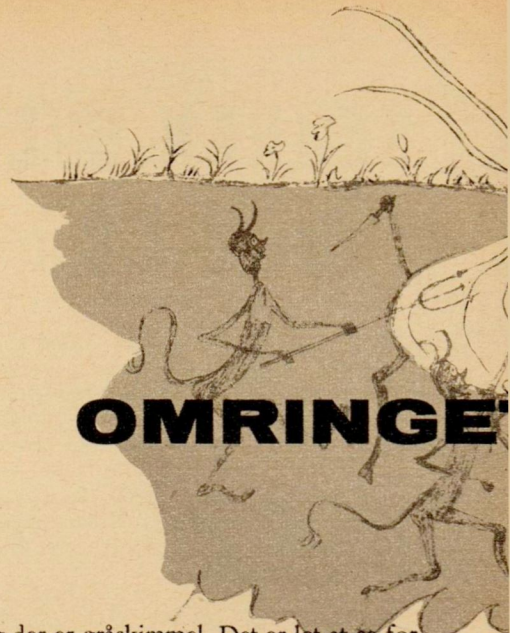
Hele tilværelsen er løg — som alle andre planter — omgivet af fjender. Virus i går — skimmel i dag — al i morgen. Og som ved forsvaret af Jerusalem må der bygges med den ene hånd, medens det indvundne forsvares med den anden. Hænderne bedder i tilfældet løg — fremavl og kontrol — og sidder på F.S.H., Fællesudvalget for fremavl og sundhedskontrol med havebrugsplanter.

For 15 år siden var løgsituationen i de danske haver mørk. Såløgene blev ædt af fluer — skalotten blev år for år mindre — nu bliver kepaløg så store, at en enkelt skive helt dækker en velvoksen bøf, og skalotter er ikke udelukkende sylteløg, men store smukke husholdningsløg. Ændringen i situationen skyldes det gennemarbejdede udgangsmateriale: Stikløg og læggeløg i de rigtige størrelser — passende behandlet og for skalotternes vedkommende sygdomskontrollerede.

Virus var grunden til de dårlige skalotter. Der er ingen redning for en virus-syg plante, dens blade bliver gule, slappe og dør før tiden, den må væk — helt væk, så den ikke smitter andre.

Har man i flere år luget alle syge planter væk og sørget for, at der ikke kommer lus, står man en dag med hele marker fulde af sunde løg. Passer man ikke på, breder sygdommen sig igen, så man må luge hele tiden — eller forny sine løg med års mellemrum.

Da løgene var fri for virus, begyndte skimmelen at genere. Der er løgskimmel,

og der er gråskimmel. Det er let at se forskel, men det er ikke let at huske hvad, der hedder hvad.

Løgskimmelen angriber planterne i marken, de bliver grå, krummer bladene og visner hurtigt. Men løgskimmelen kan man få bugt med ved at lægge løgene i en rugemaskine i 1½ døgn ved 40 grader C. — så sunde læggeløg er garanteret fri for løgskimmel.

Gråskimmel bliver først alvorlig, når løgene er høstet, og den kan der ikke garanteres imod, for det er haveejerens dygtighed, det kommer an på, når gråskimmelen skal holdes i ave. Den angriber kun, når løgplanten er svækket af en eller anden grund. Derfor kan man se gråskimmel, hvis løgene har sværet ved at komme i gang (men det vokser de fra), eller hvis løgfluen er på spil, derfor vander man sine kepaløg og skalotter med malation 50.

Får vi en tør forsommer og så pludselig vældig med regn, så løgene, der næsten var gået i stå, „gror igen“, er der fare — derfor vander man i maj-juni. Når løgene virkelig holder op at gro, er det igen et kritisk tidspunkt, og så skal løgene

HAVEMANDENS HUSKESEDDEL 15. april — 1. maj

FRUGTHAVEN. Plantning af træer og buske kan ske måneden ud. Vigtigt er det, at rødderne ikke tørrer ud inden plantningen. Vanding af det nyplantede skal helst ske, inden al jorden er fyldt til, og efter at der er stampet fast om rødderne. Der kan af solbær, hindbær, hassel og jordbær købes kontrollerede, godkendte planter, som man altid står sig ved at plante frem for en mere tilfældig vare. Ribs, solbær og stikkelsbær sprøjtes med et kobbermiddel, der virker mod skivesvamp og stikkelsbærdræber.

KØKKENHAVEN. For at have friske produkter af grønsager hele sommeren må såningen fordeles med passende mellemrum, eller man

kan som f. eks. med ærter så en tidlig, sildig sort samtidig, og på den måde strække sæsonen. Hvis jorden er blevet så tør, at den må vandes, er det bedst at vande sårillerne inden man sår frøet. Overvintrede blomst og spidskål kan nu plantes. Vand planter med FDB-Paration-35 eller FDB-Lindan mod kålfluer, der ellers let ødelægger denne tidlige kultur helt. Jorden holdes løs i overfladen med radrenser eller håndkultivat. Gulerodsfrøet blandes før såningen med lindan- eller aldrinbejdsemiddel, f. e. LOP-TOX.

PRYDHAVEN. Sidst på måneden er det en god tid at plante stedsegrønne planter. Planter

AF FJENDER

op – med det samme – altså: Jævn rolig vækst hele tiden – aldrig gå i stå og høst i rette tid. Er det praktisk muligt – tørres løgene kunstigt – i gamle dage havde man løgene i et net ved den varme skorsten.

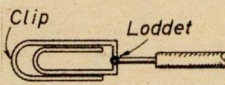
Men vi er ikke ved enden – virus holdes nede ved lugning, løgskimmel ordnes ved varme, gråskimmel ved god kultur og tørring – det, man i dag er på vagt overfor, er stængelål.

Stængelål er så små, at de kun kan ses med stærk lup, men et angreb ødelægger løgene helt, de bliver bløde, yderskællene bliver melede, og trækker man i løgtoppen, bliver rødder og løgkage siddende i jorden. Svagt angrebne løg rådner i vinteren løb. Man kan ikke gøre noget – bekæmpelse er umulig – og ålen kan også angribe selleri, jordbær og blomsterløg, så det er lidt af en katastrofe at få den i haven.

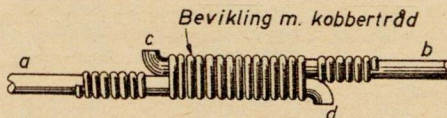
Løgene er et eksempel fra plantesituationen i dag – vi har større muligheder end tidligere for at få et virkelig godt plantemateriale i haverne ved at købe det kontrollerede materiale, men risikoen for at få noget dårligt i haverne er til gengæld også større end nogensinde før.

everes i reglen med jordklumper ombundet med lærred. Det er af stor vigtighed, at rod-lumpen er fugtig ved plantningen. Sæt planten i en spand vand et par minutter. Til rhododendron må jorden blandes med en god portion tørvestrøelse, som i forvejen er vand-nættet. I modsat fald kan det gøre mere skade end gavn. Skal der plantes nye roser, vælg så sorter, der er kåret i første klasse, som eks. Mc. Gredys Sunset og Peace i den gule farve og Ena Harkness, der er mørkerød. Det er nu også plantetid for stauder. Også her findes der gode og mindre gode sorter.uden for enkelte grupper (iris, delphineum) kan man nu få sorter kåret i 1. klasse. De er betegnet med 3 stjerner. De næstbedste har 2 stjerner og 1 stjerne efter sortsnavnet. De fleste sorter har ingen stjerner og er altså ikke fundet værdige til anerkendelse.

FIKST OG NEMT. Vanskeligheden ved at benytte de flade lommebatterier til eksperimenter klares let ved som vist på tegningen at lodde papirclips på ledningerne og presse dem ind på lamellerne.

I stedet for den almindelige sammen-vridning af to tykke ledninger, som giver en dårlig elektrisk forbindelse, er det bedre at anvende en kronemuffe, hvori ledningerne skrues sammen. Er der ikke plads til en kronemuffe, vises her den rigtige sammenføjningsmetode, den såkaldte britaniasamling.

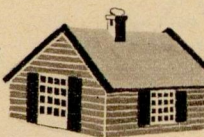

Ledningerne a og b bøjes i en ret vinkel og klippes af som vist ved d og c. Samlingen omvikles stramt med tynd fortinnet kobbertråd og loddets omhyggeligt og omvikles eventuelt med isolerbånd.

CYKLEN kan nu have godt af en „vitaminindsprøjtning“ i form af rengøring og smøring. Har cyklen været, i hi“ er den lige til at bruge, for den var selvfølgelig gjort ren, smurt ind i vaselin og smurt i alle lejer, før den blev stillet hen.

Men har man i modsat fald de rigtige hjælpemidler til rensning og smøring går arbejdet lettere. FDBs cykle- og motorafdelings katalog er nu fremme i brugsen, og her kan man udvælge alt det, der er brug for, både i de tilfælde det drejer sig om nyanskaffelser, og hvor det er forskellige dele og værktøj, der er på tale. Foruden cykler og cykledele omfatter kataloget næsten alt i autocykler og desuden et væld af reservedele og tilbehør til motorcykler og biler. Kort sagt: Alle finger-nemme får gennem kataloget hjælp til selv at „stille“ sit køretøj.

*Bevar
træværket mod
ødelæggelse*

HYLOSAN

beskytter træet mod råd, svamp samt skadedyrangreb, og HYLOSAN-impregnering mangedobler træets levetid. HYLOSAN er meget let at anvende og fås: grøn, lysebrun og farveløs.

TAXOLEUM

har de samme impregnerende egenskaber og fås i 2 smukke brune farver: mellebrun og mørkebrun.

Det betaler sig at impregnere både nyt og gammelt træ.

Forlang HYLOSAN og TAXOLEUM i

BRUGSEN

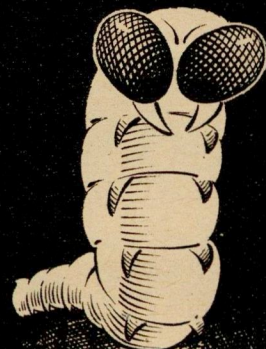
- på sportspladsen...

nu også i
trekant-pakning

**Ta' BUKO
til bords...**

MØL
-et uhyre på
larvefodder...

impregner
med

IMPREGNERER I INDTIL 2 ÅR

Se, Dorte - vi når det,
før far kommer hjem...

Det syntetiske NU-HVID klarer både iblodsætningen og vasken. - Hverken vaskevand eller skyllevand skal blødgøres, så det er ingen sag at få ugevasken overstået i en håndevending.

NU-HVID er iøvrigt lige fremragende til vask og rengøring - og koster kun

1.65 for 350 g

3.20 for 700 g

- og så får De endda dividende i

Brugsen